

Wieloletnia prognoza finansowa założenia, zakres WPF jako nowa jakość zarządzania finansami samorządowymi

Danuta Kamińska

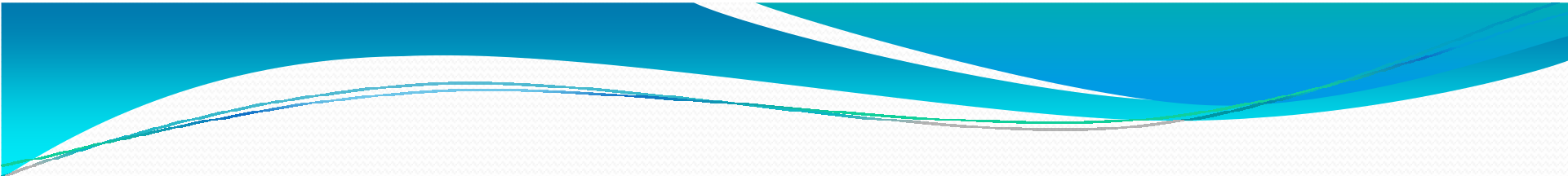
Skarbnik Miasta Katowice

Przewodnicząca Komisji Skarbników Unii Metropolii Polskich

Warszawa, 14.10.2010r.

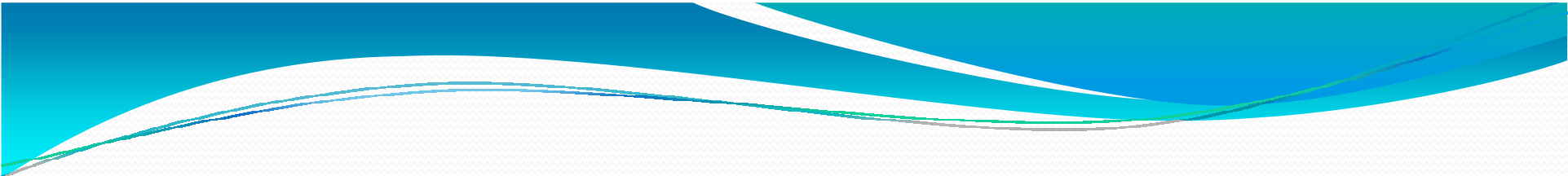
Dobre praktyki w samorządach

- Wieloletnie Plany Inwestycyjne oparte na Wieloletnich Planach Finansowych powiązanych z Prognozą długu
- Możliwości zadłużania (tylko na inwestycje) oparte na wiarygodności kredytowej, a nie na ustawowych wskaźnikach
- Równowaga zadań inwestycyjnych między zadaniami kreującymi w przyszłości wydatki a inwestycjami kreującymi w przyszłości dochody
- Procedury planowania, realizacji i rozliczania zadań inwestycyjnych
- Tworzenie budżetów zadaniowych (w *niektórych jst*) z określeniem celów, mierników, wskaźników, końcowych rezultatów pracy i wskazaniem podstawy prawnej
- Generalnie samorządy wyprzedzały w swoich działaniach ustawowe obowiązki
- Zmianę przepisów w zakresie Wieloletniego Planowania Finansowego zainspirowała Unia Metropolii Polskich

Zalety powiązania WPF z WPI/P i prognozy długu

- Pewność, że zadania wpisane do WPI/P mają pokrycie w finansach miasta i mogą być realizowane
- Oszacowanie wysokości zewnętrznych źródeł finansowych koniecznych do realizacji zamierzeń
- Weryfikacja podejmowanych decyzji o dalszym zadłużaniu Miasta z jego możliwościami
- Zarządzanie długiem w sposób zapewniający stabilny długoterminowy rozwój, tak by nadmierna przekraczająca możliwości finansowe obsługa zadłużenia nie wstrzymała w pewnym okresie zamierzonych inwestycji
- Stałe monitorowanie wydatków bieżących i dochodów bieżących
- Zwiększanie wiarygodności, przejrzystości i przewidywalności polityki finansowej
- Dopasowanie do planowania na szczeblu unijnym
- Instrument zarządzania strategicznego finansami samorządowymi

Wymagania do zgłaszanych zadań inwestycyjnych/przedsięwzięć

- ✓ Czy wynika z przyjętej strategii? Jaki będzie realizowany cel?
- ✓ Czy jest to zadanie celu publicznego i wynika ze studium i PZP?
- ✓ Wszystkie uzgodnienia terenowo - prawne
- ✓ Jaki jest koszt i jakie mogą być źródła finansowania?
- ✓ Szacunek kosztów utrzymania nowego obiektu
- ✓ Szacunek prognozowanych dochodów po ukończeniu inwestycji
- ✓ Wskazanie mierników efektywności
- ✓ Wskazanie przyszłego użytkownika
- ✓ Termin realizacji inwestycji

B	E	F	G	H	I	J	K	L
dy inwestycyjne	49,650,000	58,510,000	72,520,000	73,530,000	61,380,000	107,050,000	174,600,000	161,150,000
z środków otrzymane na inwestycje	34,150,000	40,000,000	43,000,000	58,000,000	46,850,000	88,500,000	149,000,000	130,500,000
z budżetu państwa (zadania własne)	3,000,000	4,000,000	2,000,000	3,000,000	3,500,000	1,000,000	3,000,000	500,000
z budżetu państwa (zadania zlecone)	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	0	0	0
celowe od innych jst na realizację	150,000	0	0	3,500,000	3,500,000	2,500,000	0	0
odki (z funduszy celowych)	0	0	0	500,000	850,000	10,000,000	6,000,000	0
z budżetu Unii Europejskiej na	30,000,000	35,000,000	40,000,000	50,000,000	38,000,000	75,000,000	140,000,000	130,000,000
osowanie realizacji inwestycji								
ly ze sprzedaży majątku	15,000,000	18,000,000	29,000,000	15,000,000	14,000,000	18,000,000	25,000,000	30,000,000
ly z tytułu przekształcenia prawa	500,000	510,000	520,000	530,000	530,000	550,000	600,000	650,000
wania wieczystego w prawo własności								
i na inwestycje z nadwyżki								
cyjnej i dochodów inwestycyjnych bez	227,150,000	224,960,000	239,438,000	189,544,000	232,180,000	235,790,000	368,419,600	380,750,000
iw i nadwyżki z lat ubiegłych								
ki majątkowe	283,000,000	235,000,000	290,000,000	396,500,000	417,000,000	441,500,000	464,500,000	524,500,000
i objęte Wieloletnim Planem Inwestycyjnym	250,000,000	180,000,000	250,000,000	350,000,000	370,000,000	400,000,000	420,000,000	480,000,000
ałe wydatki inwestycyjne	33,000,000	55,000,000	40,000,000	45,000,000	47,000,000	40,000,000	43,000,000	43,000,000
a ogólna na zadania inwestycyjne	0	0	0	1,500,000	0	1,500,000	1,500,000	1,500,000
ody na zadania inwestycyjne	45,000,000	0	50,000,000	185,500,000	175,500,000	122,500,000	82,000,000	140,000,000
	30,000,000	0	50,000,000	180,000,000	170,000,000	100,000,000	80,000,000	140,000,000
ka z WFOŚiGW	0	0	0	5,500,000	5,500,000	2,500,000	2,000,000	0
ka z NFOŚiGW	15,000,000	0	0	0	0	20,000,000	0	0
dy ogółem	972,150,000	999,460,000	1,036,220,000	1,056,544,000	1,049,180,000	1,114,606,000	1,202,419,600	1,225,250,000
ki ogółem	1,028,000,000	1,009,500,000	1,086,782,000	1,263,500,000	1,234,000,000	1,320,316,000	1,298,500,000	1,369,000,000
budżetu	-55,850,000	-10,040,000	-50,562,000	-206,956,000	-184,820,000	-205,710,000	-96,080,400	-143,750,000
enie miasta	45,000,000	42,000,000	87,000,000	263,950,000	253,950,000	366,450,000	434,950,000	558,950,000
enie w stosunku do dochodów ogółem	4.6	4.2	8.4	25.0	24.2	32.9	36.2	45.6
a zadłużenia w stosunku do dochodów	0.5	0.9	1.0	1.4	1.5	1.6	1.8	2.0

B	E	F	G	H	I	J	K	L	
eloletni plan finansowy - projekt budżetu na "n" rok i prognoza na lata "n+1" do "n+3"							Tablica 2		
									(n)
Wyszczególnienie	Wykonanie			rok "n-1"		Projekt budżetu na "n" rok	Prognoza		
	"n-4"	"n-3"	"n-2"	"n-1"	Przewidywane		"n+1"	"n+2"	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	
chody bieżące	922,500,000	940,950,000	963,700,000	983,014,000	987,800,000	1,007,556,000	1,027,819,600	1,064,100,000	
ym:									
ziały w podatkach stanowiących dochód żetu państwa (PIT i CIT)	350,000,000	357,000,000	365,000,000	372,300,000	370,000,000	377,400,000	384,948,000	404,000,000	
chody z podatków i opłat	230,000,000	234,600,000	240,000,000	244,800,000	250,000,000	255,000,000	260,100,000	265,000,000	
owencja ogólna	200,000,000	204,000,000	210,000,000	215,000,000	215,000,000	219,300,000	223,686,000	230,000,000	
chody ze źródeł zagranicznych	2,500,000	2,550,000	2,700,000	2,754,000	2,800,000	2,856,000	3,000,000	3,100,000	
zostałe dochody bieżące (własne)	80,000,000	81,600,000	83,000,000	84,660,000	86,000,000	87,720,000	89,500,000	92,000,000	
acie z budżetu państwa na zadania zlecone i orozumienia	60,000,000	61,200,000	63,000,000	63,500,000	64,000,000	65,280,000	66,585,600	70,000,000	
datki bieżące	745,000,000	774,500,000	796,782,000	867,000,000	817,000,000	878,816,000	834,000,000	844,500,000	
ym:									
agrodzenia i pochodne	330,000,000	340,000,000	355,000,000	365,000,000	370,000,000	374,070,000	380,000,000	385,000,000	
zostałe wydatki bieżące (w tym: utrzymanie ostancji)	200,000,000	210,000,000	215,000,000	218,000,000	220,000,000	222,420,000	225,000,000	227,000,000	
acie - bez remontów	50,000,000	55,000,000	56,000,000	57,000,000	50,000,000	50,550,000	51,000,000	52,000,000	
iadczenia na rzecz osób fizycznych	80,000,000	82,000,000	82,082,000	84,000,000	84,000,000	84,924,000	85,000,000	86,000,000	
lata do budżetu państwa	30,000,000	31,000,000	31,100,000	32,000,000	32,000,000	32,352,000	33,000,000	34,000,000	
erwy	0	0	0	45,000,000	0	45,000,000	0	0	
ęczenia i gwarancje	0	0	0	10,000,000	0	10,000,000	0	0	
ługa zadłużenia	5,000,000	5,500,000	5,600,000	6,000,000	6,000,000	7,500,000	8,000,000	8,500,000	
nonty	50,000,000	51,000,000	52,000,000	50,000,000	55,000,000	52,000,000	52,000,000	52,000,000	
dwyżka operacyjna	177,500,000	166,450,000	166,918,000	116,014,000	170,800,000	128,740,000	193,819,600	219,600,000	
żyki operacyjnej w dochodach bieżących	19.2	17.7	17.3	11.8	17.3	12.8	18.9	20.6	
żyki operacyjnej w dochodach ogółem	18.3	16.7	16.1	11.0	16.3	11.6	16.1	17.9	
chody inwestycyjne	49,650,000	58,510,000	72,520,000	73,530,000	61,380,000	107,050,000	174,600,000	161,150,000	
acie i środki otrzymane na inwestycje	34,150,000	40,000,000	43,000,000	58,000,000	46,850,000	88,500,000	149,000,000	130,500,000	

C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	
westycyjny na lata "n" do "n+3"									Tablica 1			
Wyszczególnienie	Termin rozpoczęcia / zakończenia	Wartość szacunkowa		Narastająco wydatki ponoszone od początku do dnia 31.12."n-2"r.	Przewidywane wykonanie w "n-1" r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po roku "n-1"	Plan na rok "n"	Plan na rok "n+1"	Plan na rok "n+2"	Plan na rok "n+3"	Nakłady niezbędne do poniesienia z budżetu miasta po roku "n+3"	Prze zakres w r uzasi
		ogółem	w tym nakłady z budżetu miasta									
3	4	5	6	9	12	13	14	15	16	17	18	
majątkowe		2,788,500,000	2,787,000,000	600,000,000	37,000,000	2,150,000,000	400,000,000	420,000,000	480,000,000	500,000,000	350,000,000	
kredyt		690,000,000	690,000,000	80,000,000	170,000,000	440,000,000	100,000,000	80,000,000	140,000,000	120,000,000	0	
środki NFOŚiGW		35,000,000	35,000,000	15,000,000	0	20,000,000	20,000,000	0	0	0	0	
środki WFOŚiGW		27,000,000	27,000,000	150,000	6,350,000	20,500,000	12,500,000	8,000,000	0	0	0	
Środki Zarządu Województwa		8,500,000	8,500,000	0	3,500,000	5,000,000	2,500,000	2,500,000	0	0	0	
Środki budżetu państwa		16,070,000	16,070,000	7,000,000	3,500,000	5,570,000	1,000,000	3,000,000	500,000	750,000	320,000	
przewidywane fundusze strukt. UE		718,000,000	718,000,000	105,000,000	38,000,000	575,000,000	75,000,000	140,000,000	130,000,000	150,000,000	80,000,000	
Oświata i wychowanie												
Szkoły podstawowe												
Termomodernizacja budynków szkoły	n-1/n	5,800,000	5,800,000	200,000	0	5,600,000	4,800,000	1,000,000	0	0	0	Realizac
Środki własne		1,800,000	1,800,000	200,000	0	1,600,000	1,000,000	600,000	0	0	0	termomo
Środki WFOŚiGW		4,000,000	4,000,000	0	0	4,000,000	3,800,000	400,000	0	0	0	budynko
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego											0	
Muzea												
Rewitalizacja budynków Muzeum	n-2/n	10,900,000	10,900,000	400,000	600,000	9,900,000	3,300,000	3,300,000	3,300,000	0	0	Realizac
środki własne		2,500,000	2,500,000	100,000	150,000	2,250,000	750,000	750,000	750,000		0	moderni:
w tym: kredyt		900,000	900,000	0	0	900,000	300,000	300,000	300,000		0	zakładac
przewidywane fundusze strukt. UE		7,500,000	7,500,000	300,000	450,000	6,750,000	2,250,000	2,250,000	2,250,000		0	wykorz
Kultura fizyczna i sport												fundusz
Obiekty sportowe												struktura
Budowa kompleksu sportowego w ramach programu „Moje boisko -	n	1,340,000	1,340,000	0	100,000	1,240,000	1,240,000	0	0	0	0	Opracov
Środki własne		674,000	674,000	0	100,000	574,000	574,000	0	0	0	0	dokumer

B	D	E	F	G	H
Wyszczególnienie	Przewidywana kwota długu na dzień 31.12."n-1"	Prognoza			
		"n"	"n+1"	"n+2"	"n+3"
2	3	4	5	6	7
owiązania wg tytułów dłużnych: (1.1 + 1.2)	262,500,000	376,450,000	448,450,000	574,950,000	678,950,000
zacięte zobowiązania z tytułu:	87,000,000	253,950,000	366,450,000	434,950,000	558,950,000
z tytułu	12,000,000	16,950,000	38,750,000	38,250,000	35,250,000
z tytułu	75,000,000	237,000,000	327,700,000	396,700,000	523,700,000
zacięte w roku budżetowym	175,500,000	122,500,000	82,000,000	140,000,000	120,000,000
z tytułu	5,500,000	22,500,000	2,000,000	0	0
y	170,000,000	100,000,000	80,000,000	140,000,000	120,000,000
z tytułu, kredyty i obligacje na prefinansowanie					
zacięte zobowiązania					
zacięte zobowiązania					
z tytułu rat kapitałowych	8,550,000	10,000,000	13,500,000	16,000,000	16,000,000
z tytułu	550,000	700,000	2,500,000	3,000,000	3,000,000
z tytułu	8,000,000	9,300,000	11,000,000	13,000,000	13,000,000
z tytułu papierów wartościowych					
zacięte zobowiązania wymagalne	0	0	0	0	0
zacięte zadłużenia na dzień 31 grudnia z tytułu kredytów i pożyczek(1 - 2)	253,950,000	366,450,000	434,950,000	558,950,000	662,950,000
z tytułu pożyczek	16,950,000	38,750,000	38,250,000	35,250,000	32,250,000
z tytułu kredytów	237,000,000	327,700,000 ³⁾	396,700,000	523,700,000	630,700,000
a kwota zadłużenia na dzień 31 grudnia (3 + 4)	253,950,000	366,450,000	434,950,000	558,950,000	662,950,000
z tytułu długu - spłata odsetek	6,000,000	7,500,000	8,000,000	8,500,000	9,000,000
z tytułu pożyczek	500,000	700,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000
z tytułu kredytów	5,500,000	6,800,000	6,800,000	7,300,000	7,800,000
z tytułu poręczeń (KTBS Sp z o.o.)	750,000	549,630	559,076	568,406	577,806
z tytułu dochody budżetowe	1,049,180,000	1,114,606,000	1,202,419,600	1,225,250,000	1,271,812,000
z tytułu do dochodów (w %):					
(art. 170 ust. 1) (5 / 8)	24.2%	32.9%	36.2%	45.6%	52.1%
z tytułu zadłużenia (art. 169 ust. 1) (2 + 6 + 7) / 8	1.5%	1.6%	1.8%	2.0%	2.0%

WPF narzędziem długotrwałego zrównoważonego rozwoju

- ✓ Strategia Rozwoju Miasta
- ✓ Studium Uwarunkowania Przestrzennego
- ✓ Plany Zagospodarowania Przestrzennego
(nie wszystkie inwestycje celu publicznego ujmowane są w WPI/P)
- ✓ **Wieloletni Plan Finansowy Państwa** (*wskaźniki makroekonomiczne PIT, CIT, Dotacje, Subwencje, PKB, inflacja, wzrost płac, kursy walut*)
- ✓ **Wskaźniki makroekonomiczne długookresowe** (?????????)
- ✓ **(Wieloletnie Prognoza Finansowa**
- ✓ *Wieloletnie Plany Inwestycyjne/Przedsięwzięć*
(Limit wydatków i zobowiązań)
- ✓ *Prognoza długu)*

Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych

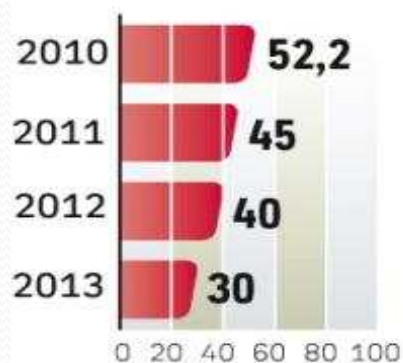
- Dział III Wieloletni Plan Finansowy Państwa i ustawa budżetowa (art.103 – 108)
- *WPF Państwa sporządzany na cztery lata*
- *WPF Państwa to plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu państwa*
- *Sporządzany w układzie obejmującym funkcje państwa wraz z celami i miernikami stopnia wykonania danej funkcji i uwzględnia: cele średniookresowe strategii rozwoju kraju i kierunki polityki społeczno-gospodarczej Rady Ministrów*

Prognoza podstawowych wskaźników makroekonomicznych w latach 2010-2013

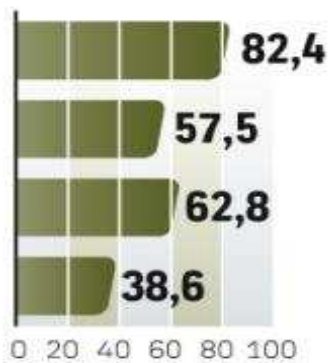
	2009	2010*	2011	2012	2013	2014
• Inflacja	(103,5)	2,0	2,3	2,5	2,5	2,5
• Stopa bezrobocia %	(11,9)	12,3	9,9	8,6	7,3	7,0
• Realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dynamika		102,3	101,4	103,8	103,9	
• PKB w strefie euro, dynamika		100,9	101,5	102,0	102,0	
• PKB w Polsce	(101,8)	103,0	103,5	104,8	104,1	104,0
• CIT (w mld zł)	(24,2)	26,3	23,8	28,9	34,3	
• PIT (w mld zł)	(35,8)	36,1	38,2	42,3	45,7	
• Deficyt budżetu państwa (w mld zł)		52,2	45,0	40,0	30,0	
• Deficyt sektora fin. Publicznych		80,0	75,8	47,8	23,4	
• Potrzeby pożyczkowe netto (w mld zł)		82,4	57,5	62,8	38,6	
• Państwowy dług publiczny	(669,9)	739,1	814,5	878,7	921,5	
• Państwowy dług publ.% PKB	(49,8)	54,7	54,4	54,6	53,7	
• Kurs PLN/EURO (średnia w roku)	(4,33)	3,88	3,75	3,65	3,55	3,47

Wieloletni plan finansowy Państwa, w mld zł

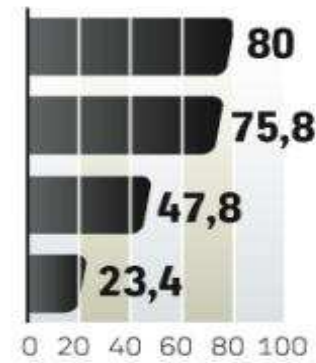
Deficyt budżetu państwa

Potrzeby pożyczkowe netto

Deficyt finansów publicznych

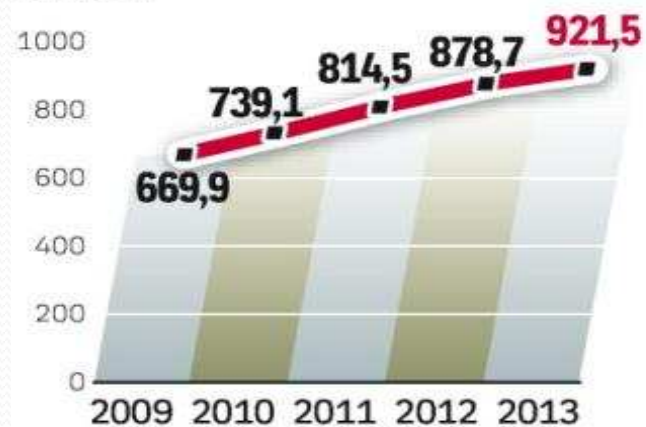

Dynamika PKB w proc.

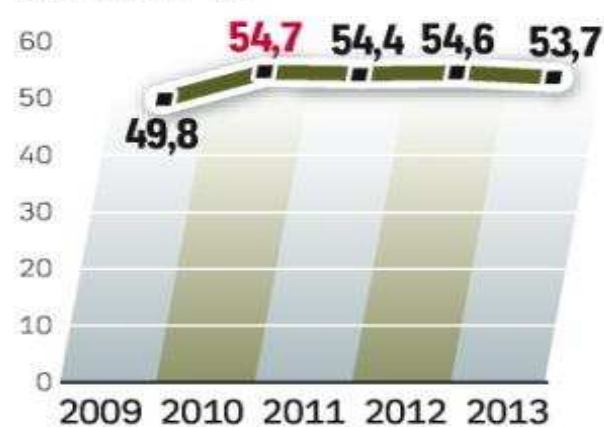

źródło: KPRM

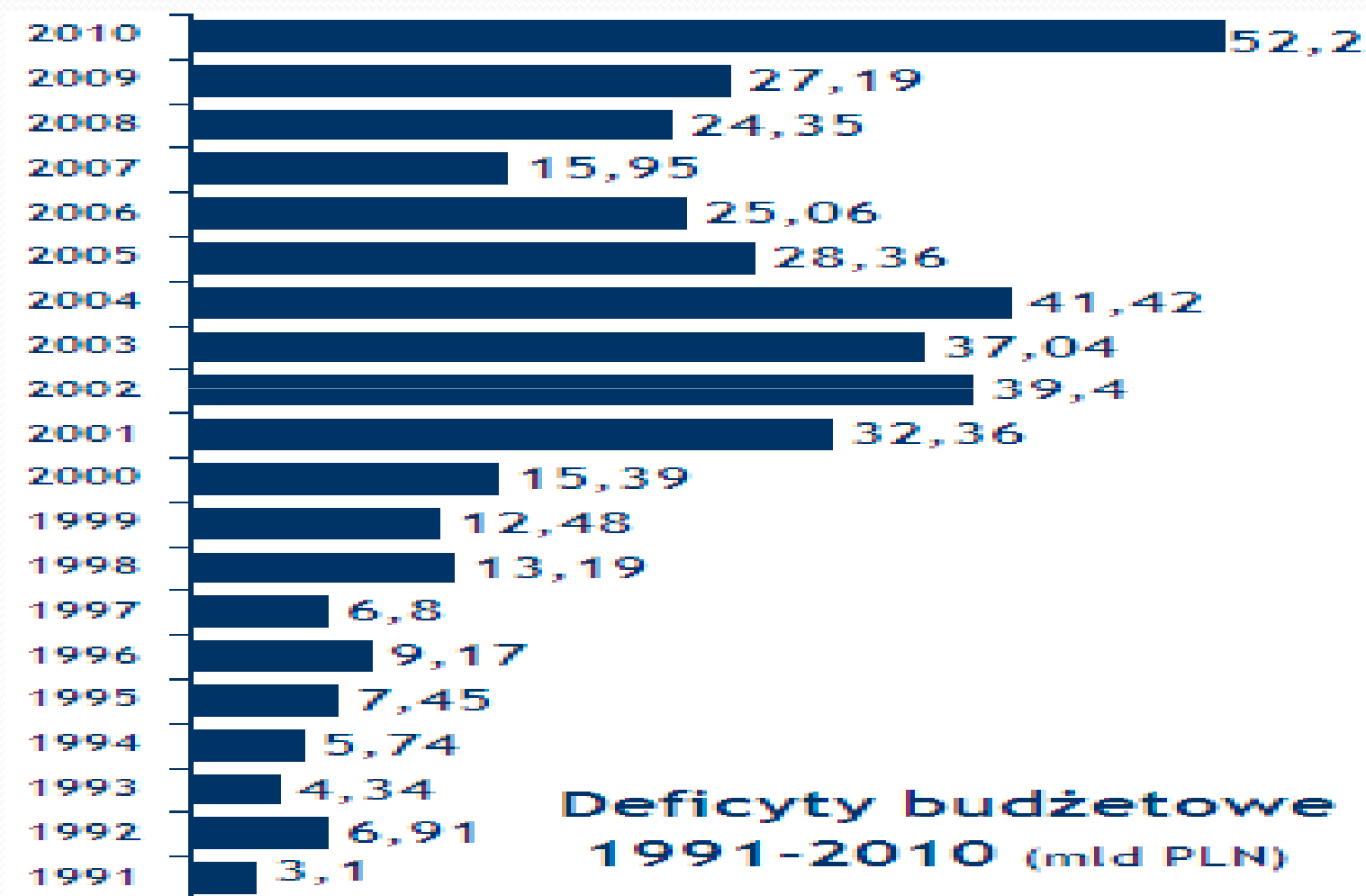
Państwowy dług publiczny w mld zł

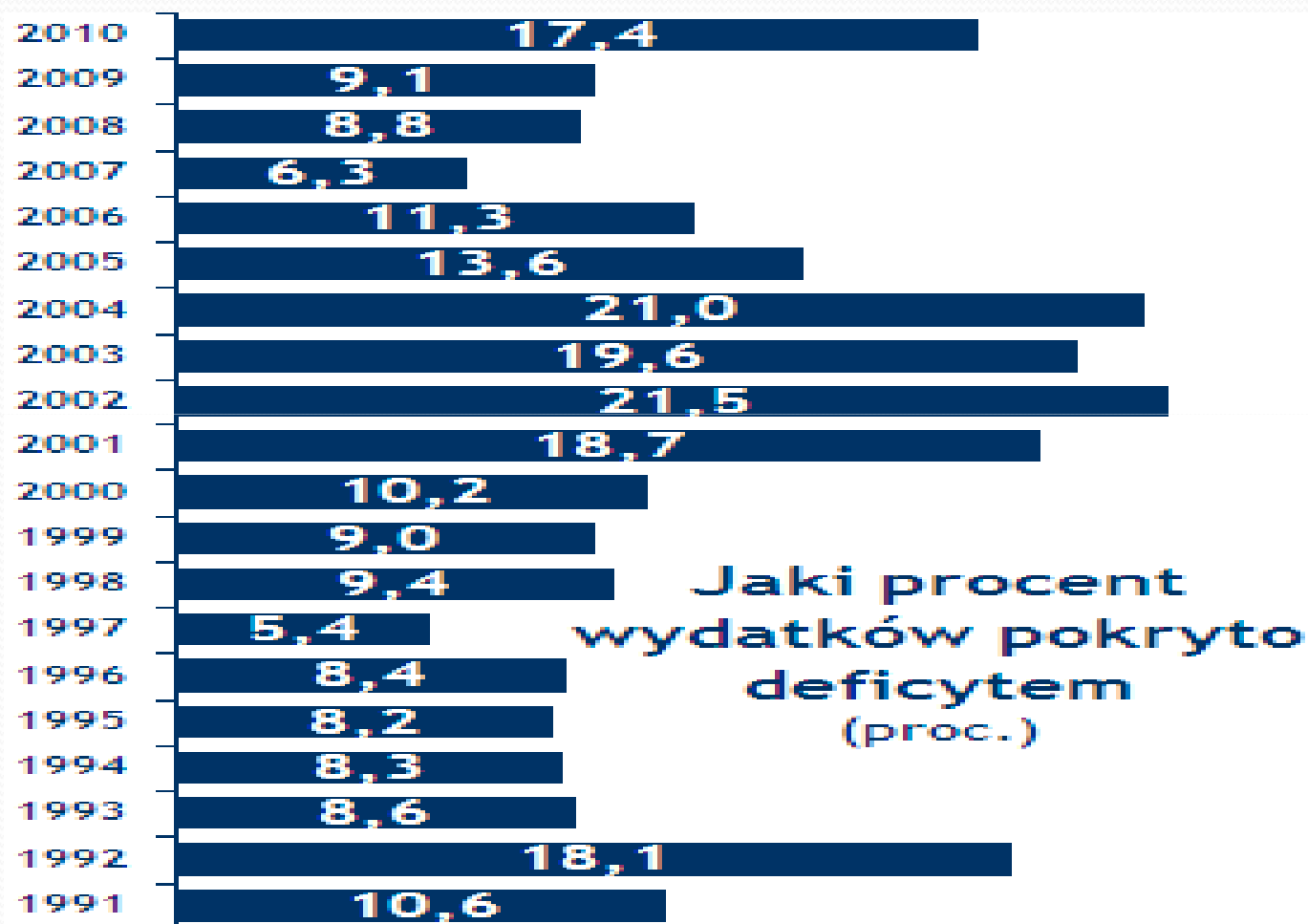
jako proc. PKB

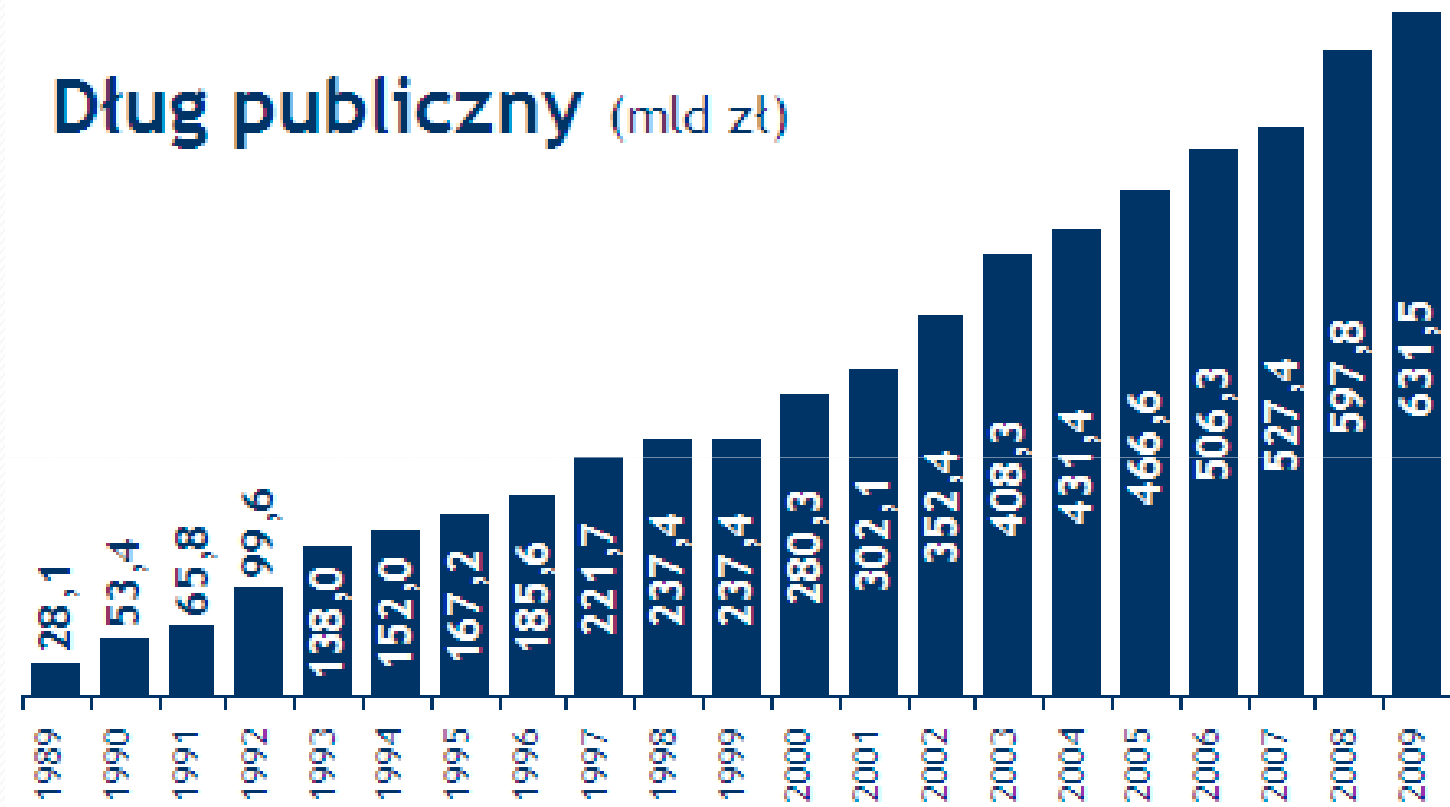
Deficyt budżetowy w Polsce w latach 1991-2010r. (w mld PLN)

Jaki procent wydatków budżetowych w Polsce pokrywa deficyt

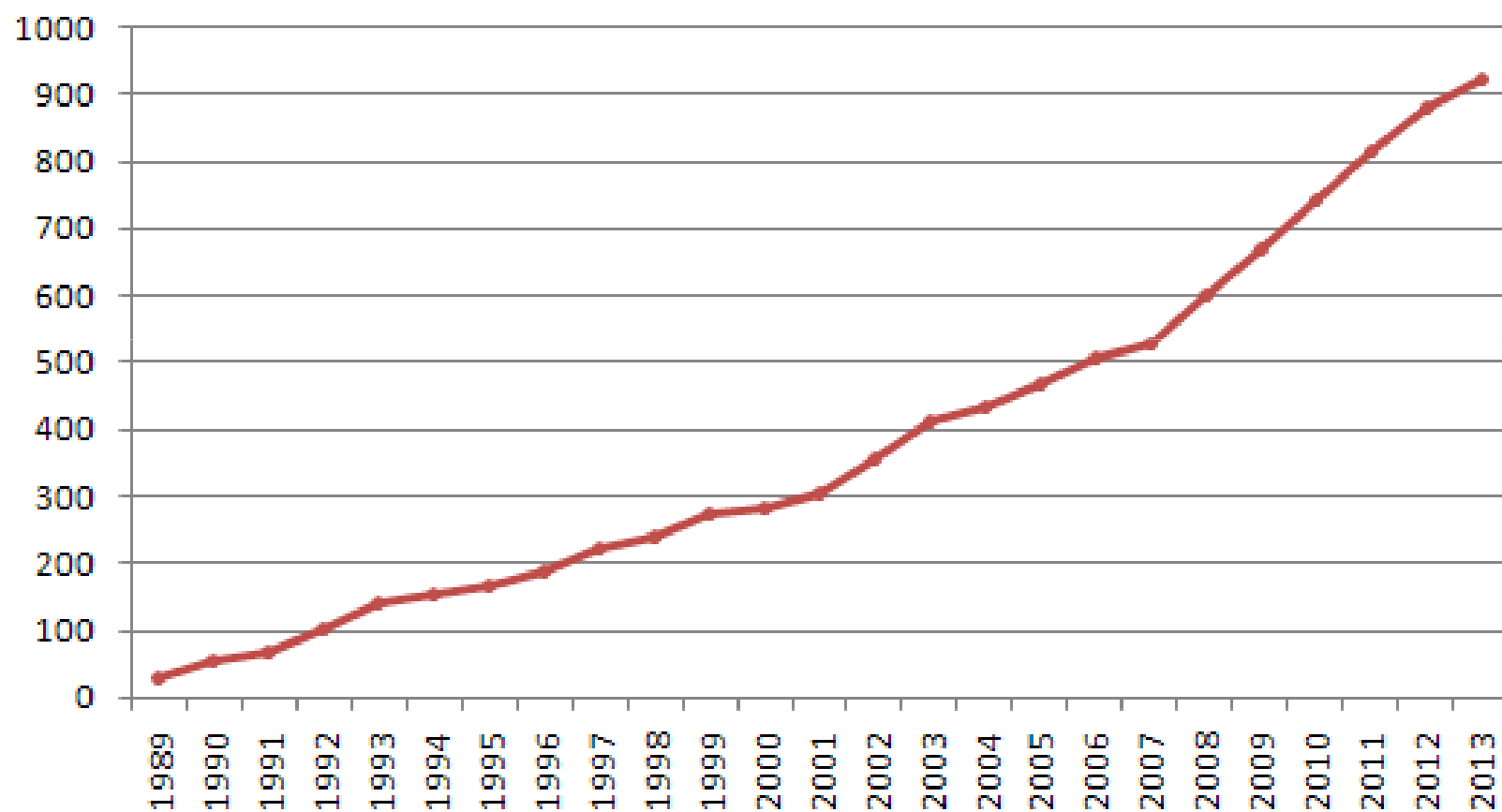

Deficyt sporo kosztuje – za nasze dziury budżetowe zapłacą nasze dzieci

Państwowy dług publiczny

mld zł

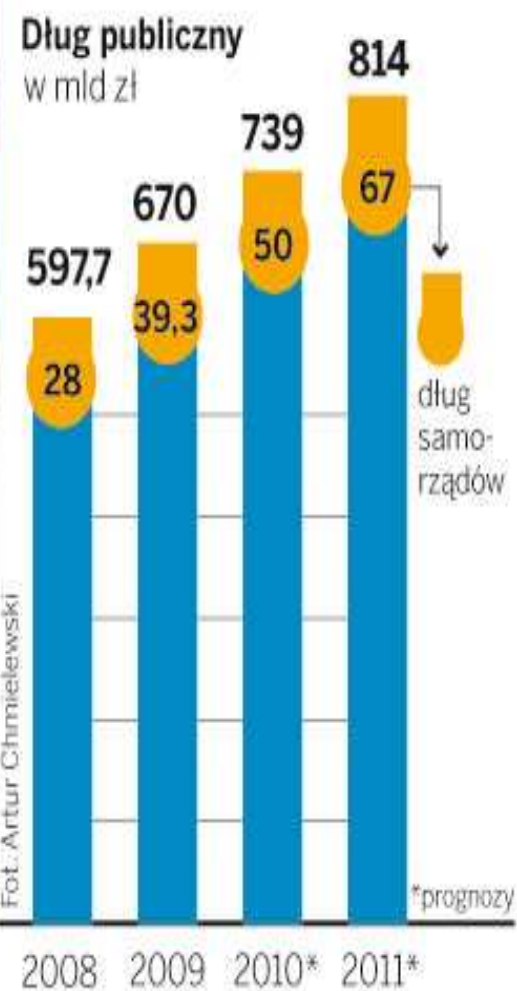
Dług publiczny w Polsce w stosunku do PKB

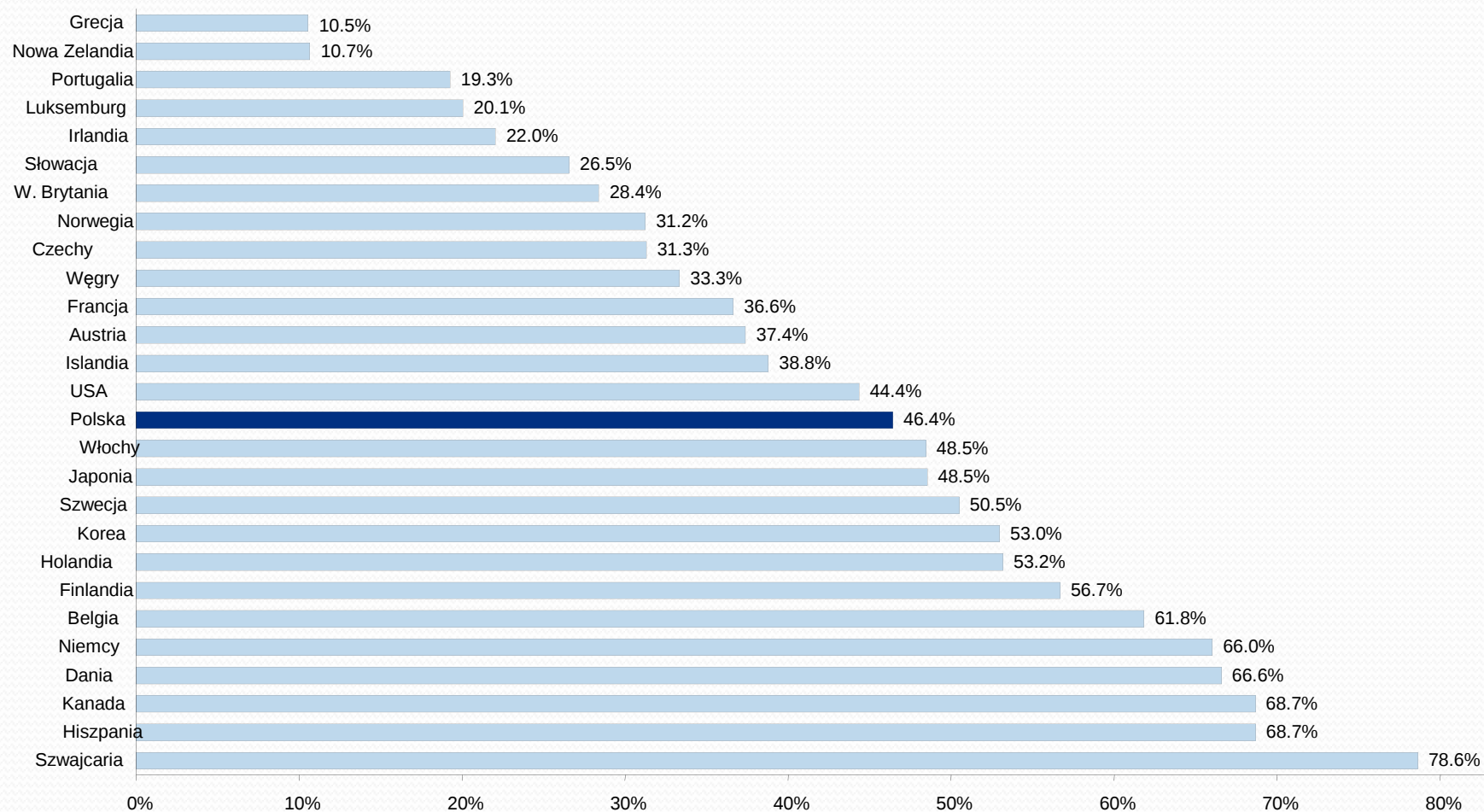
spodarcza przy premierze

Udział długu samorządów wobec całkowitego zadłużenia publicznego

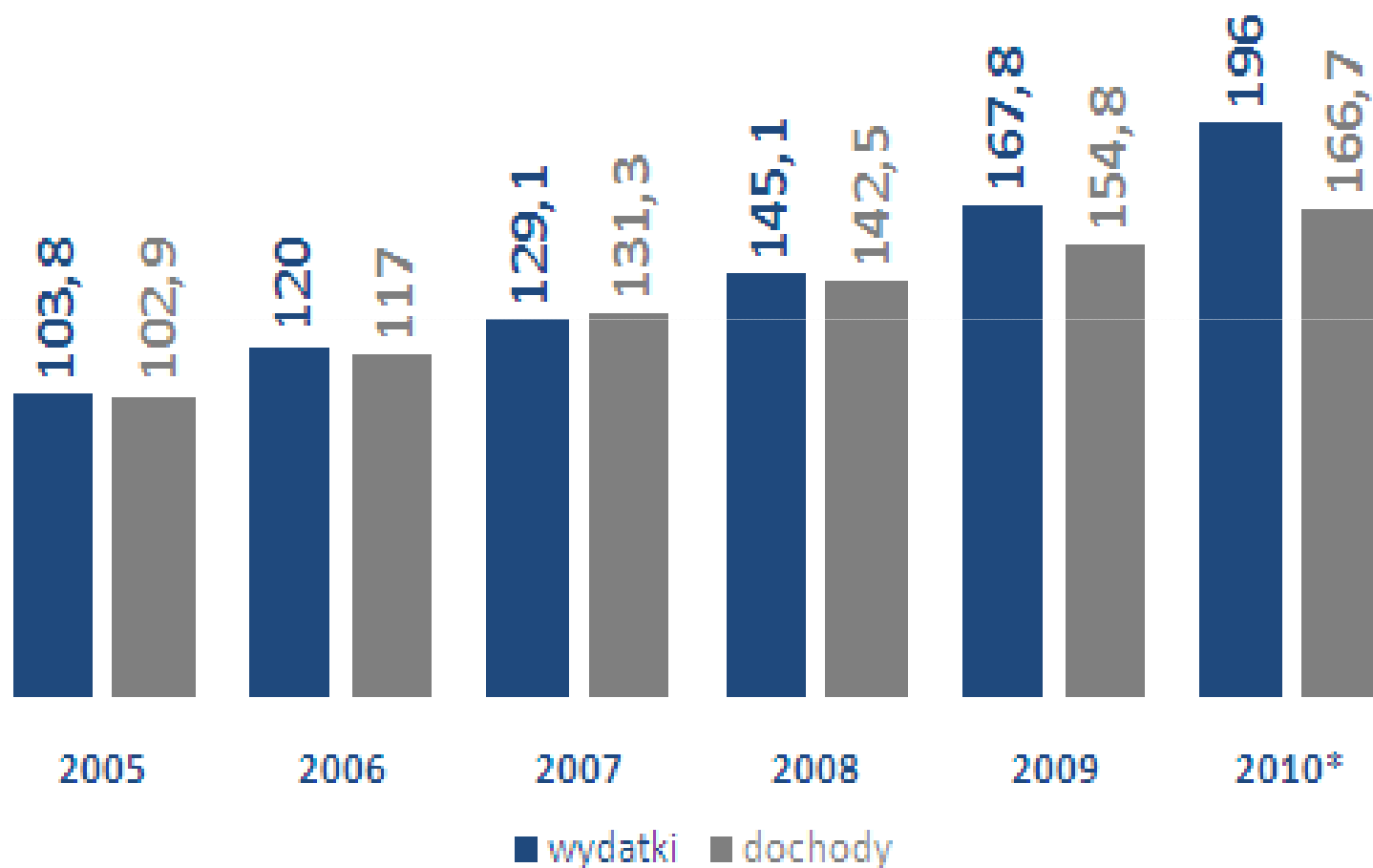

Fot. Artur Chmielewski

Udział wydatków jst w wydatkach publicznych charakterystyka finansów publicznych

Wydatki i dochody samorządów (w mld zł)

Gdzie jesteśmy

Sytuacja budżetowa Miasta

Wymogi wynikające z przepisów prawa

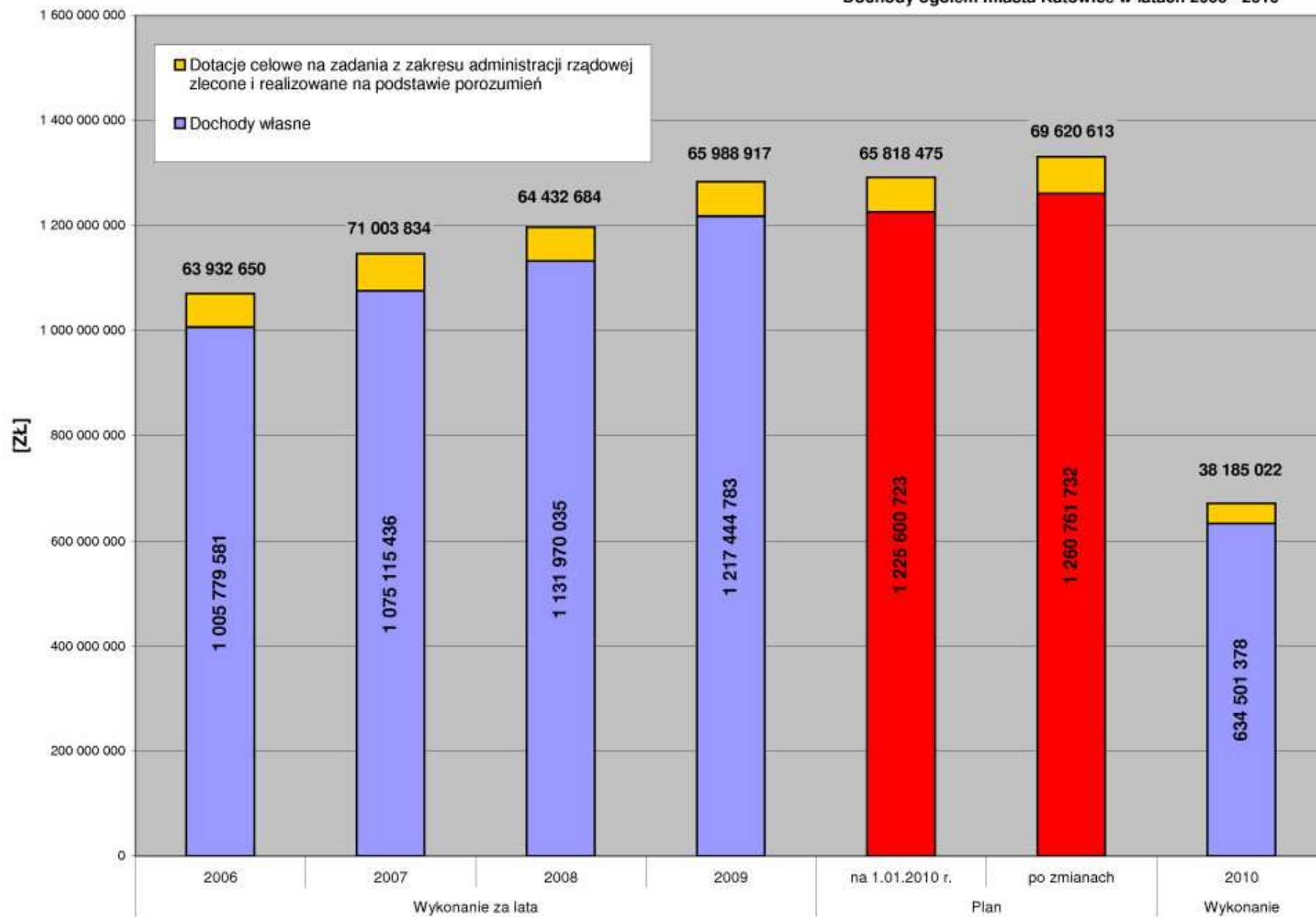
Potrzeby w zakresie niezbędnej informacji do strategicznego zarządzania Miastem

Prognozy demograficzne

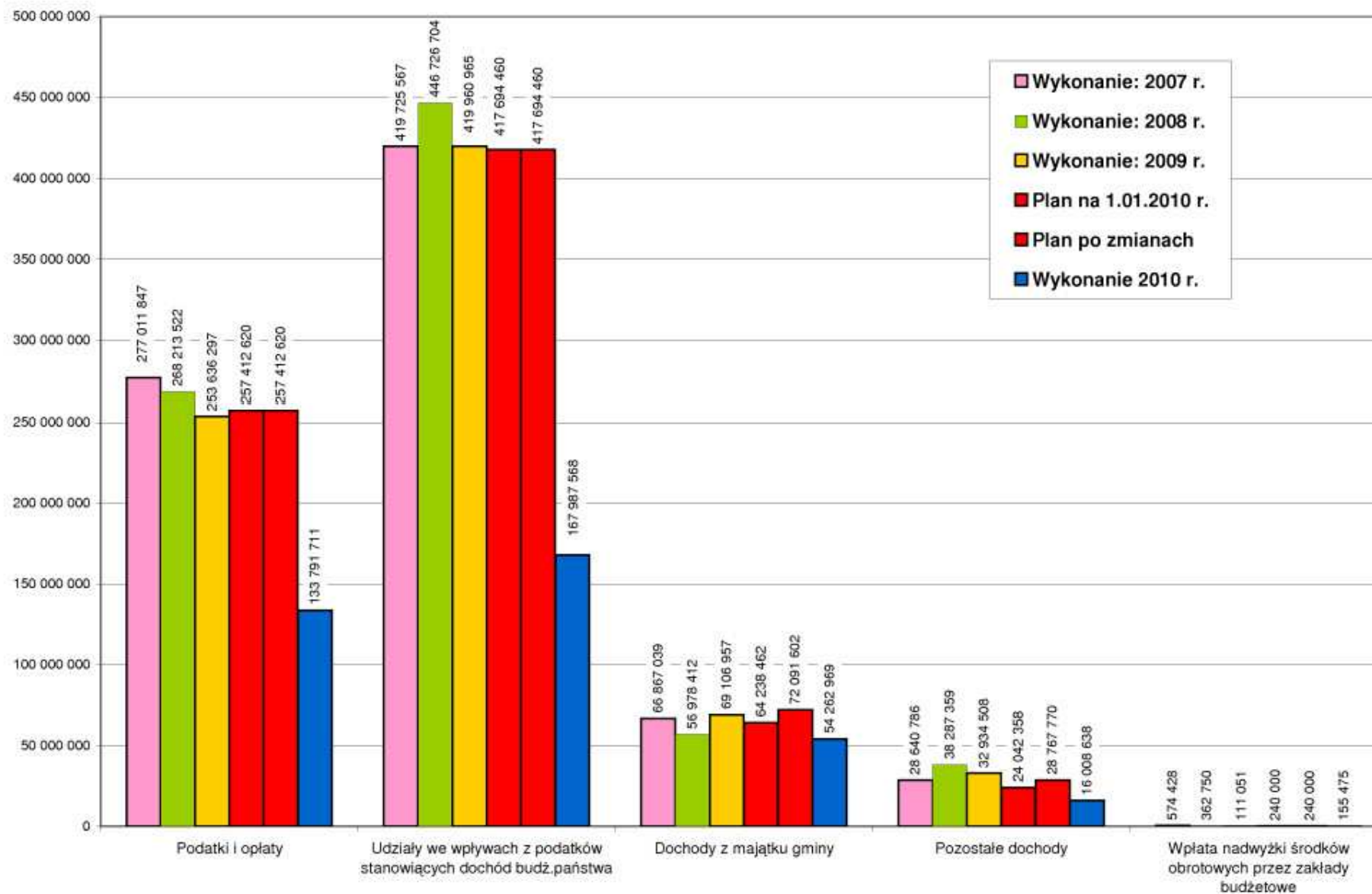
Prognozy makroekonomiczne kraju dot. m.in.. PKB, inflacji, kursu zł ...

Planowane działania Rządu RP

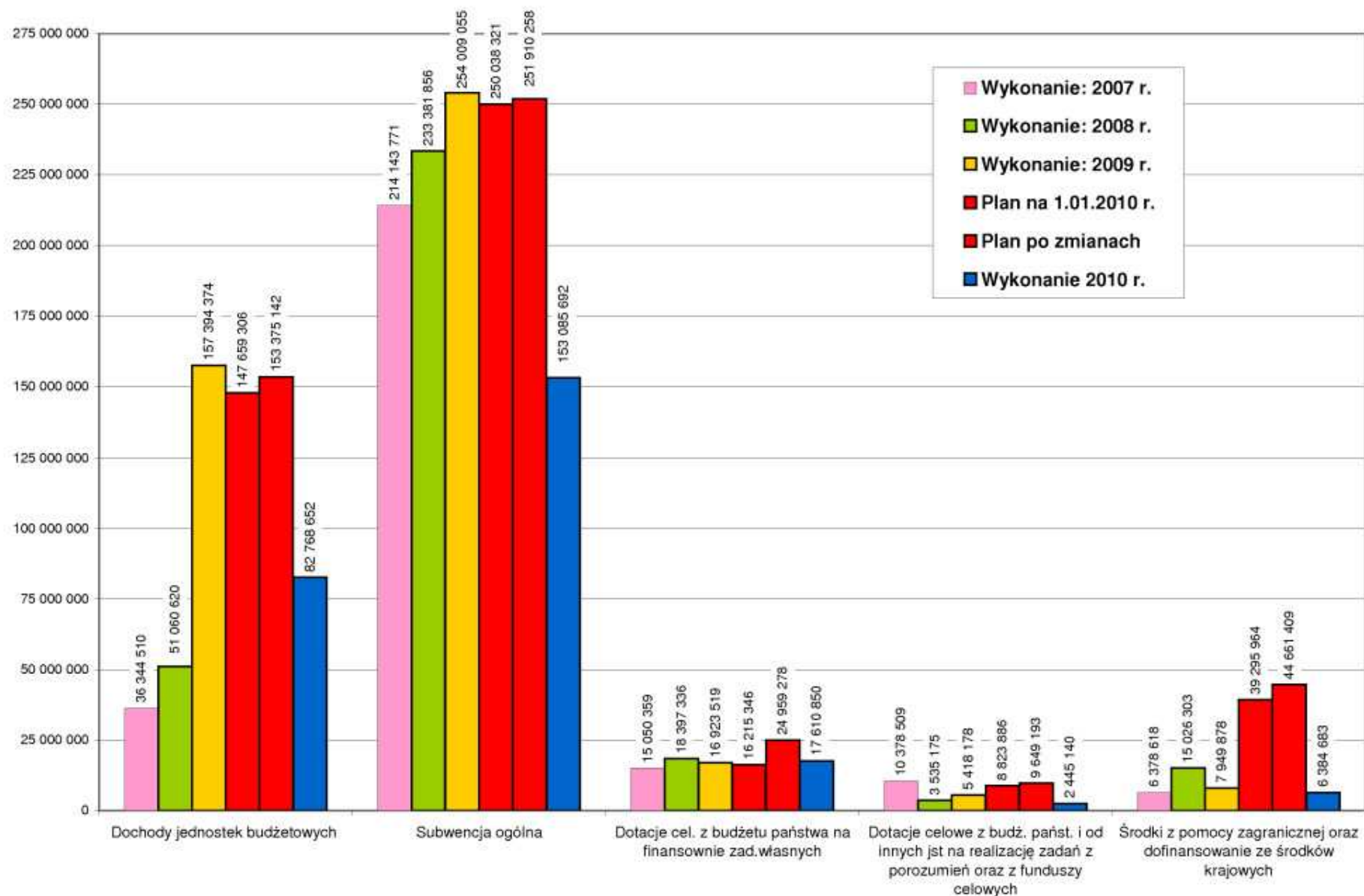
Dochody ogółem miasta Katowice w latach 2006 - 2010

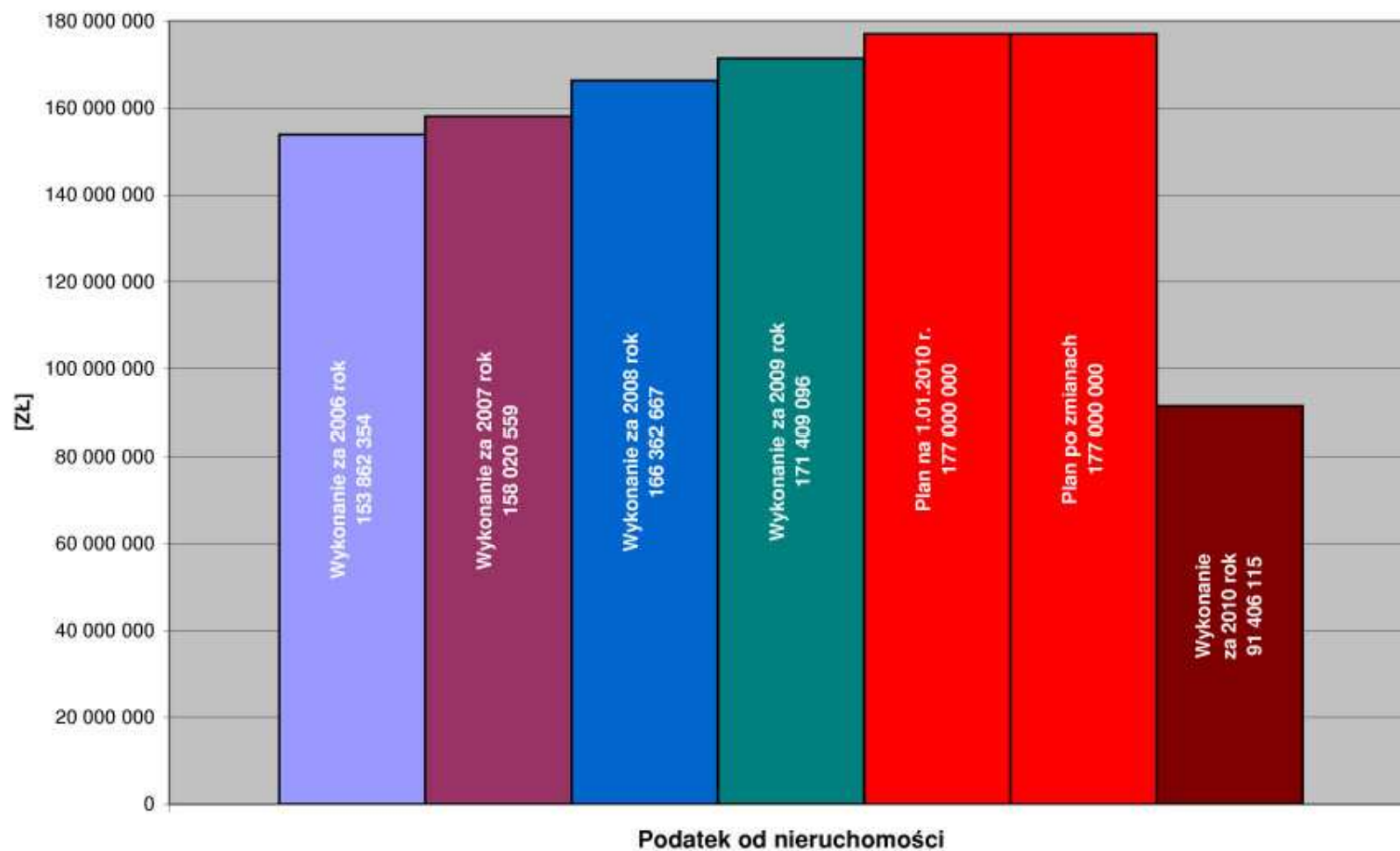

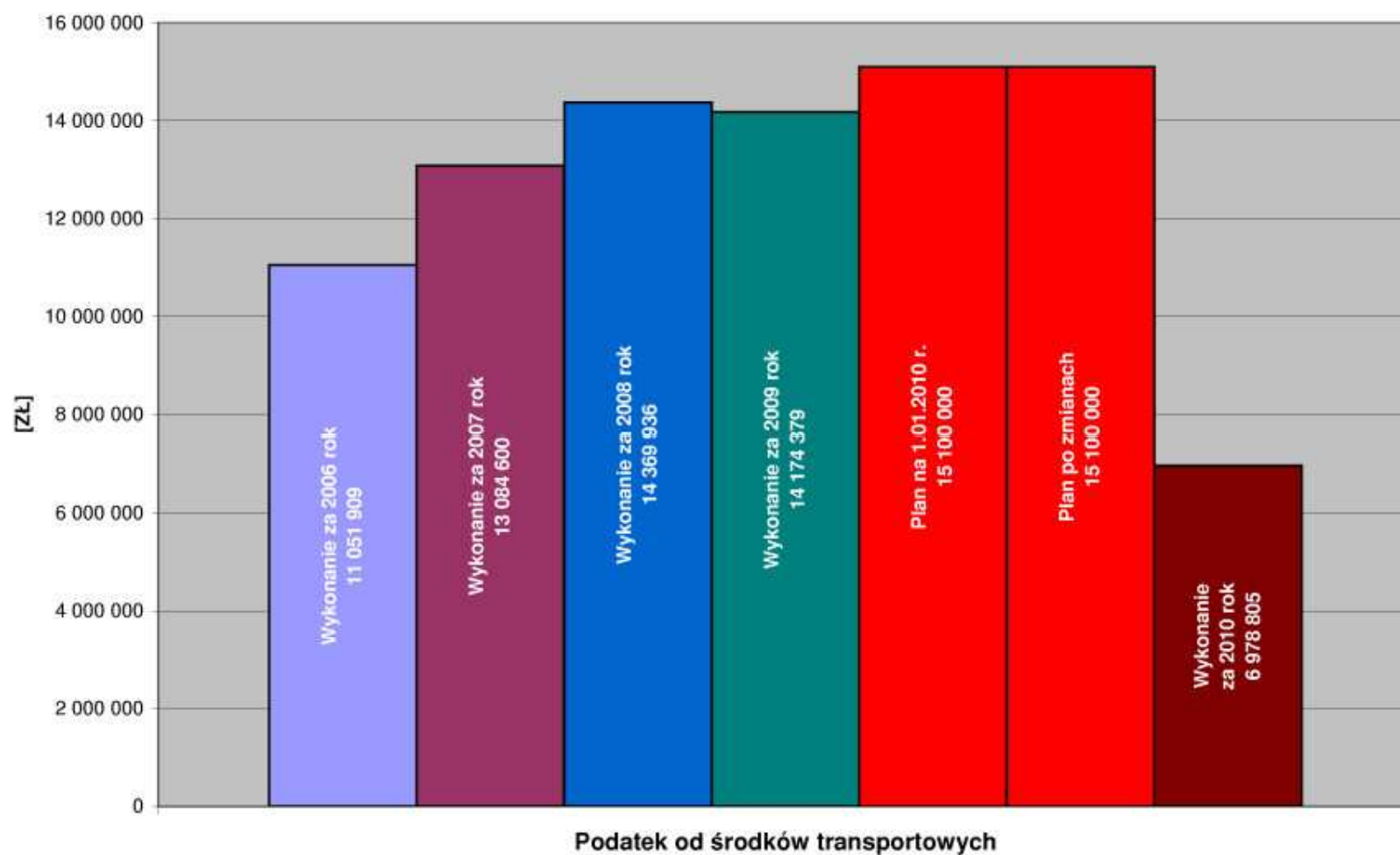
Dochody zadań własnych według źródeł, w latach 2007-2010 (w złotych)

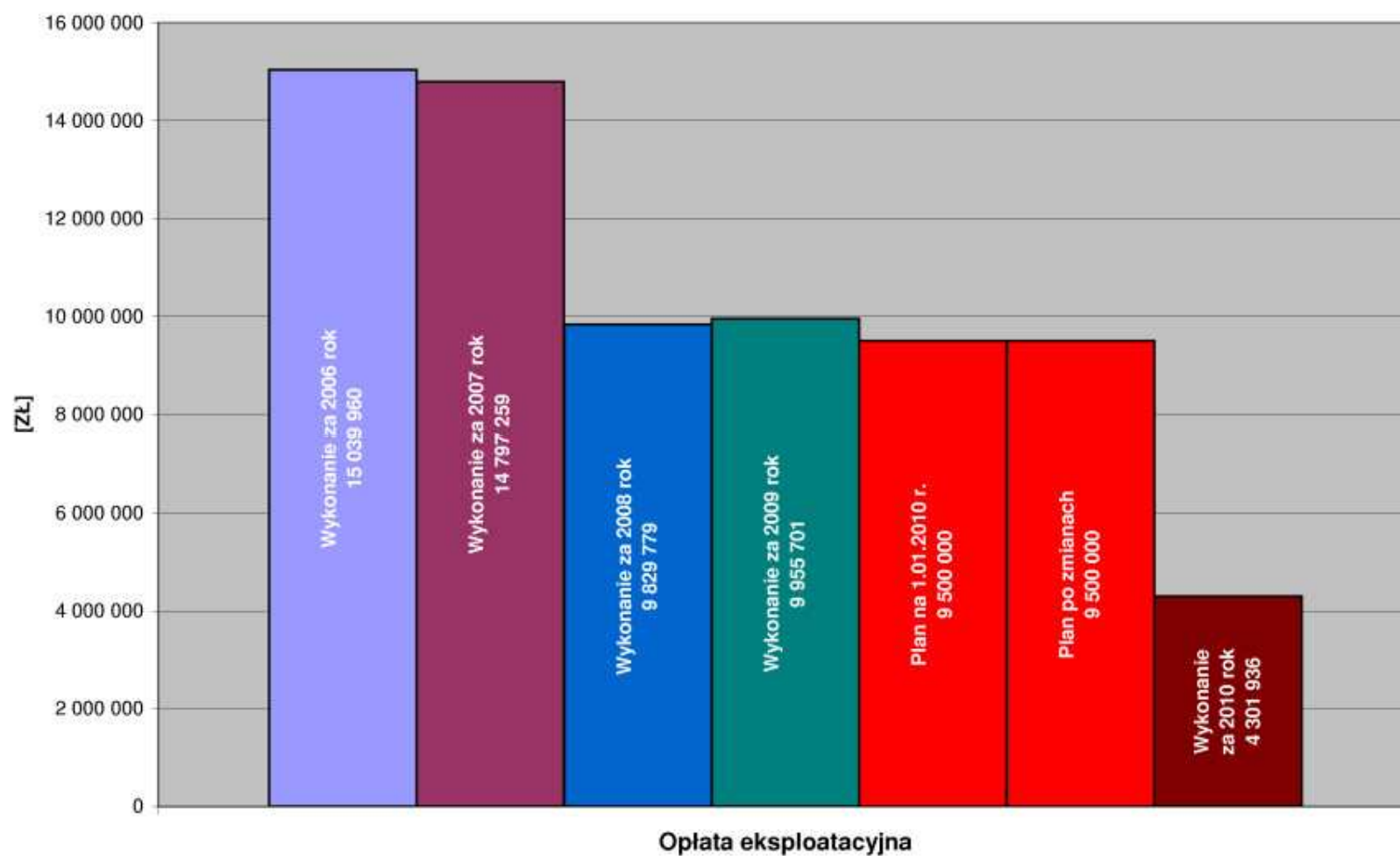

Dochody zadań własnych według źródeł, w latach 2007-2010 (w złotych)

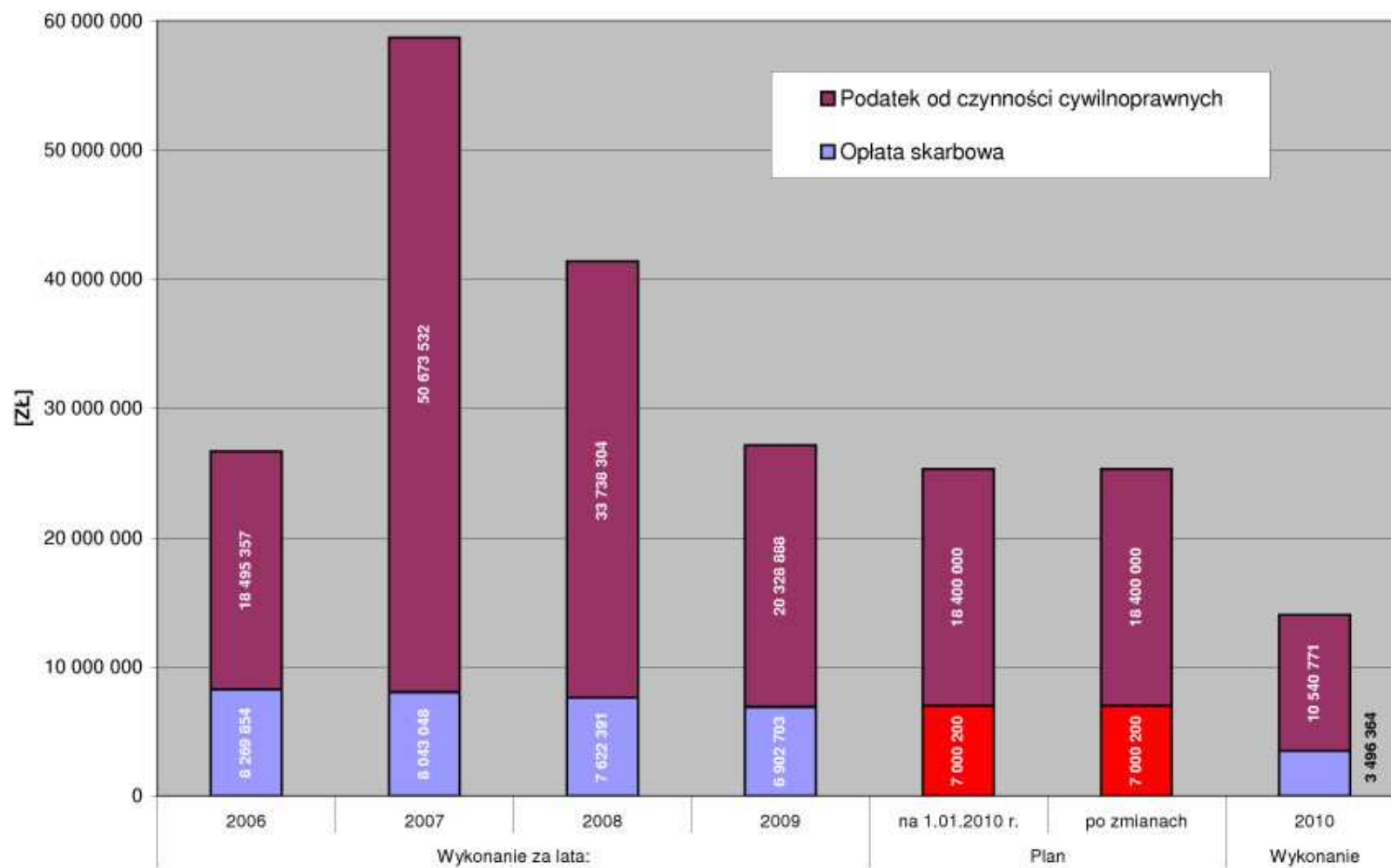

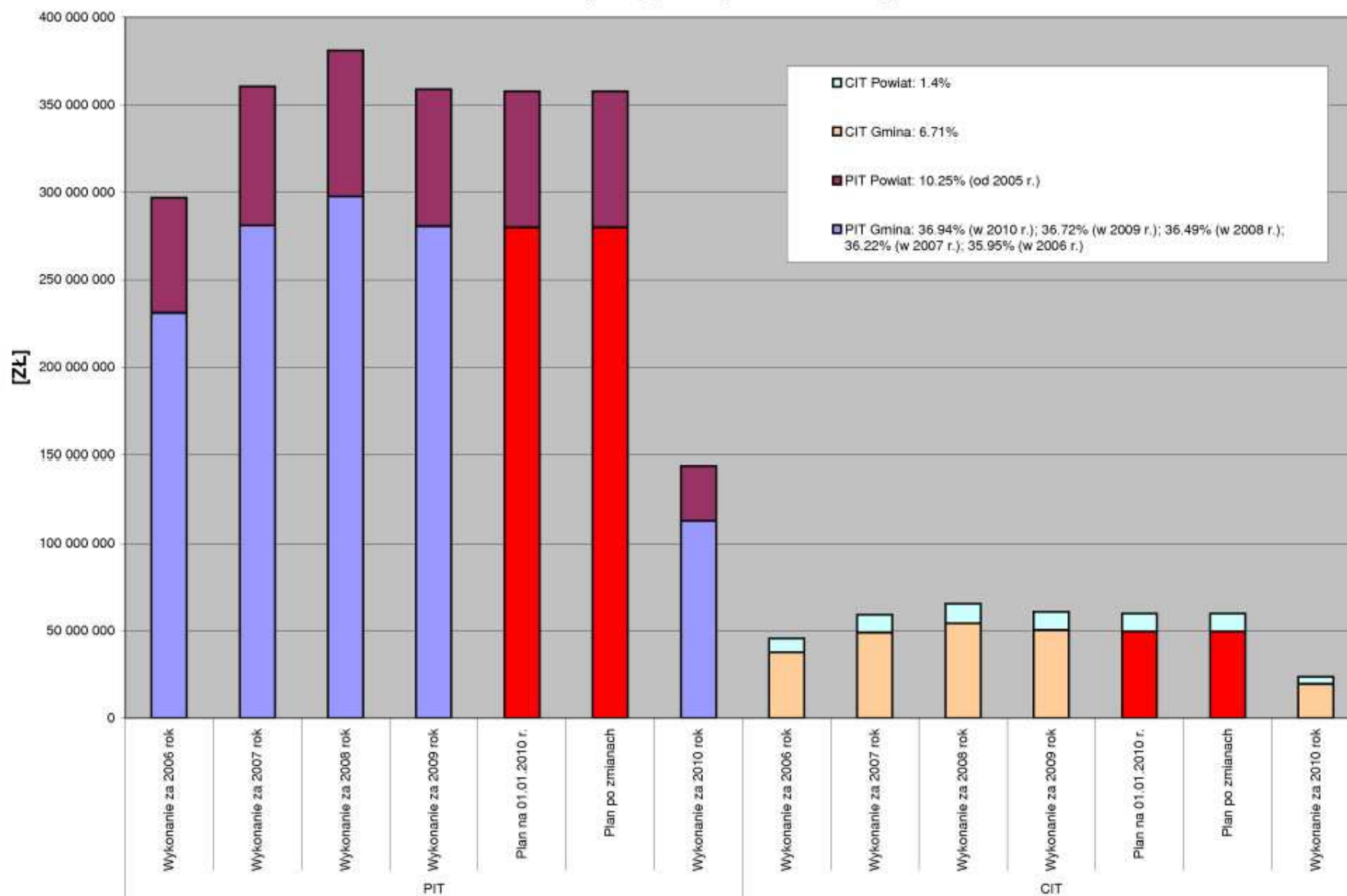

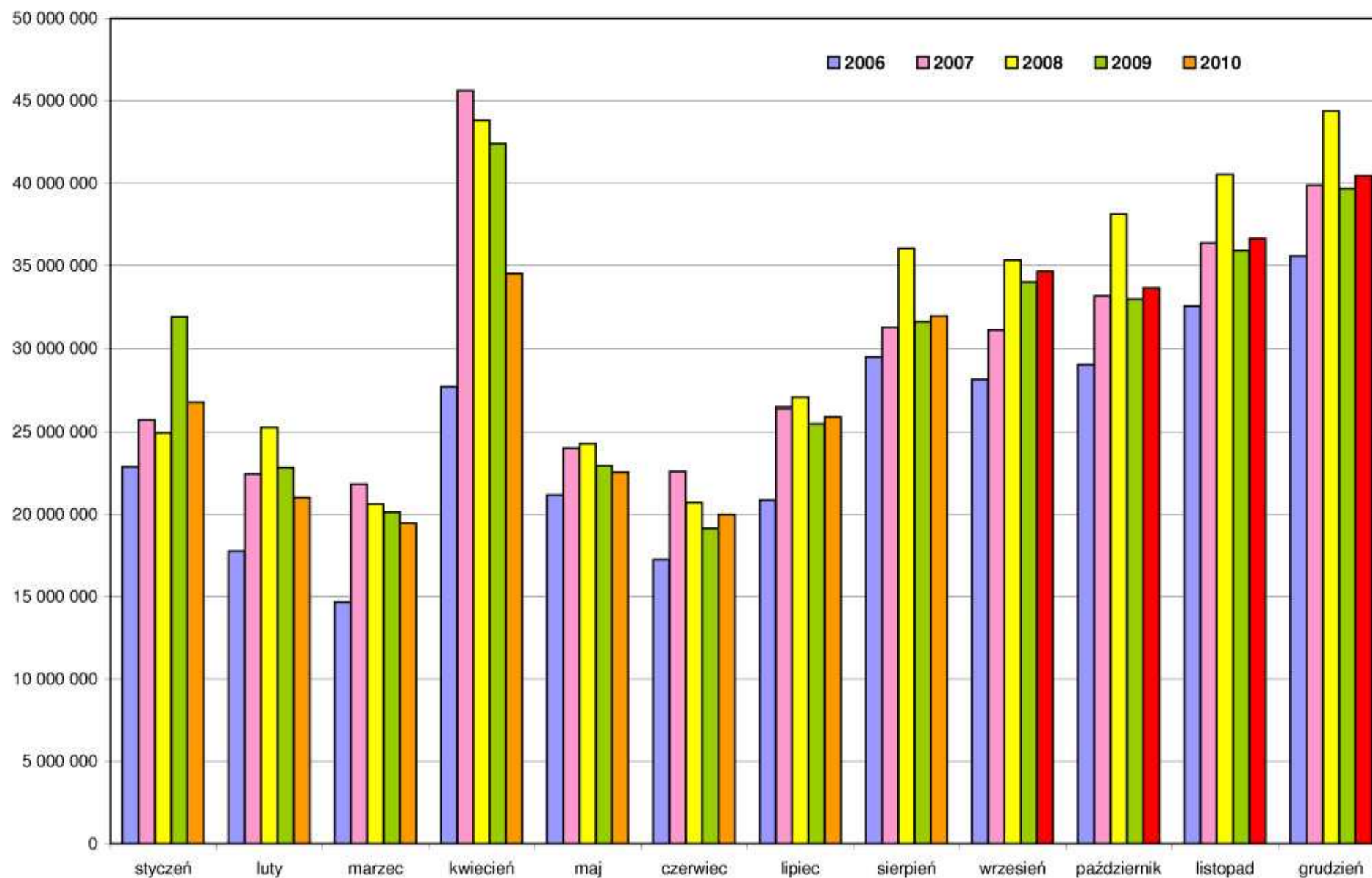
Oplata skarbowa/Podatek od czynności cywilnoprawnych w latach 2006 - 2010

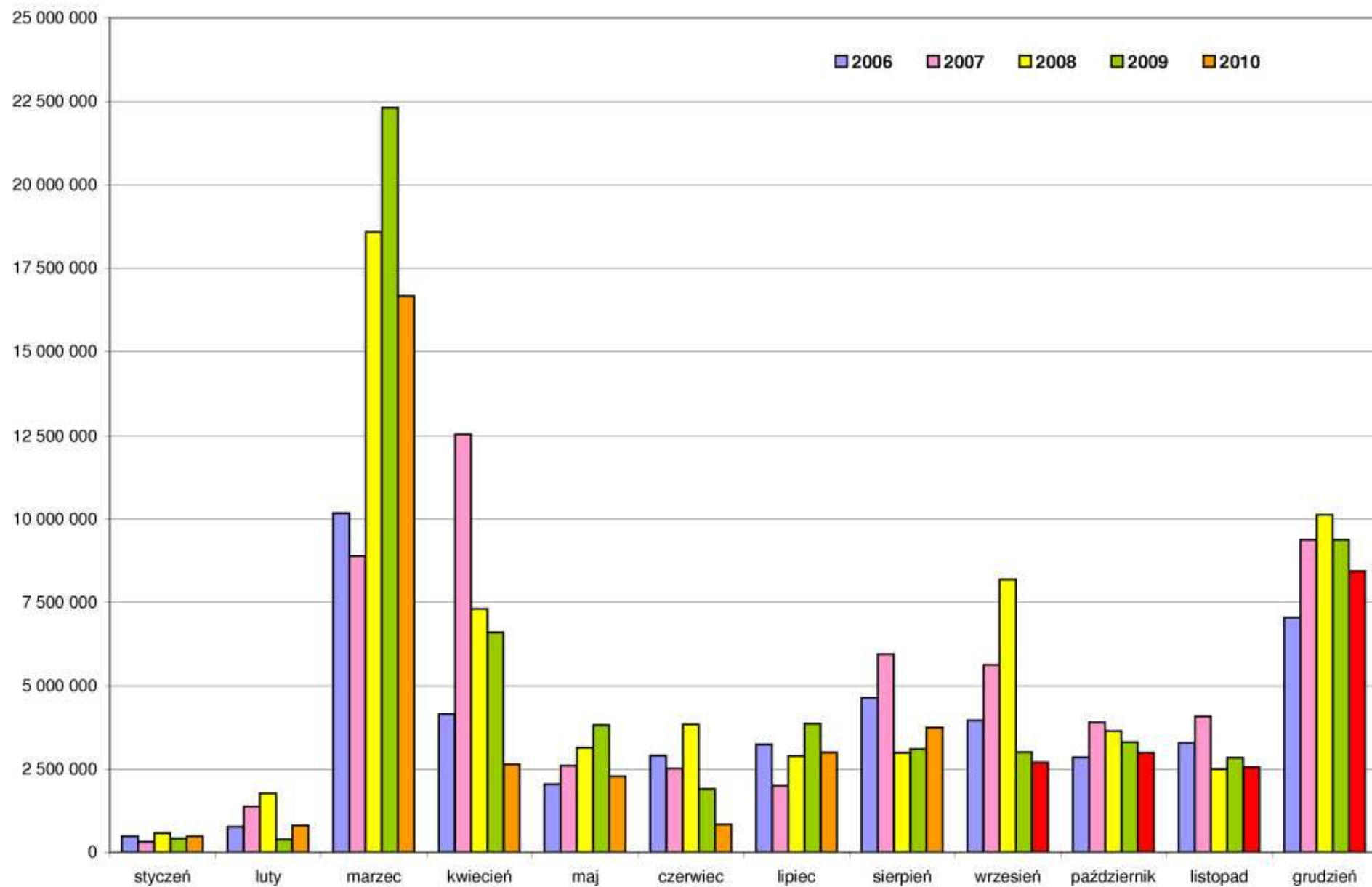
Udziały we wpływach z podatków stanowiących dochód budżetu Państwa w latach 2006 - 2010

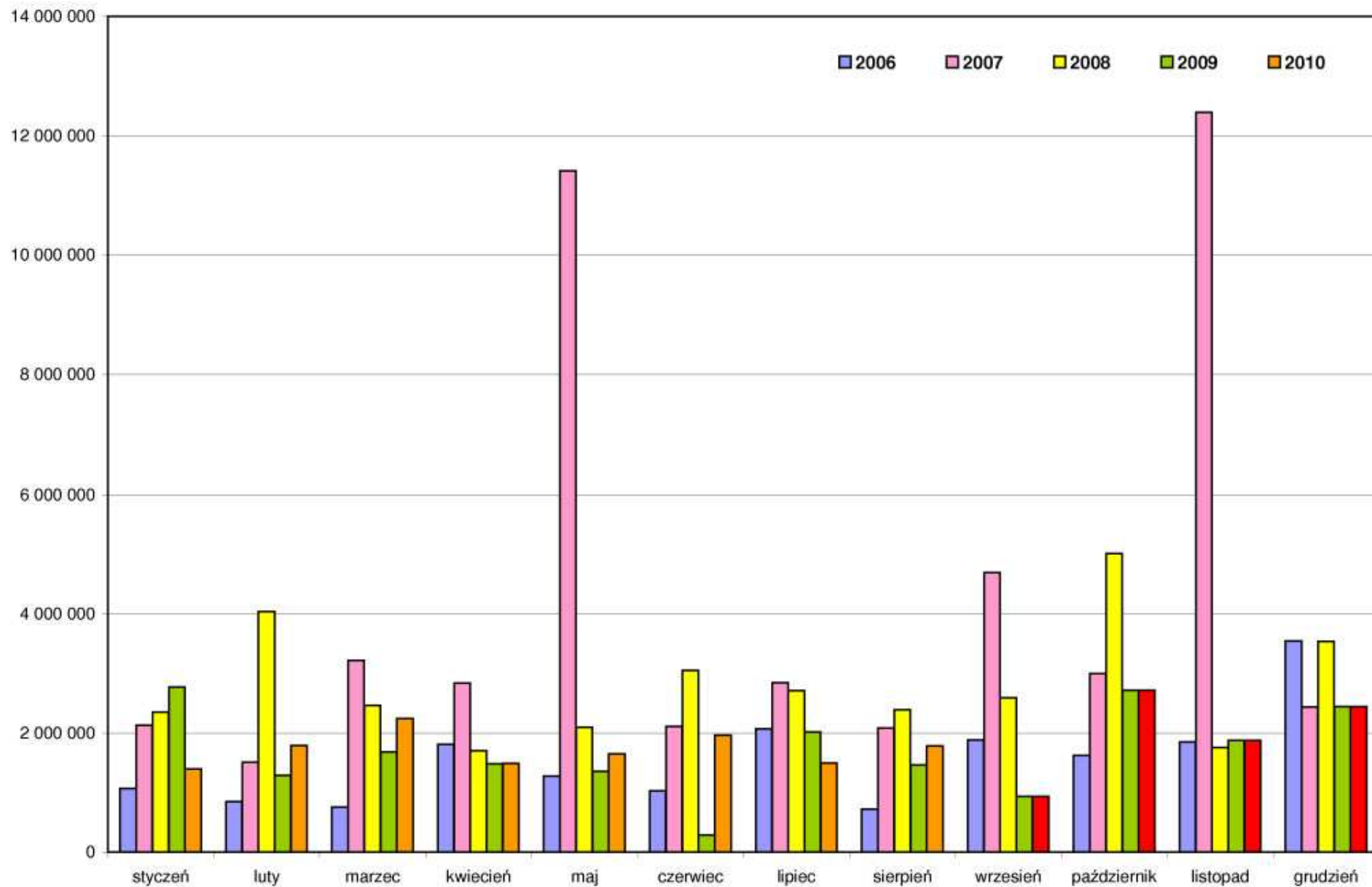
Realizacja udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) w poszczególnych miesiącach w latach 2006 - 2010

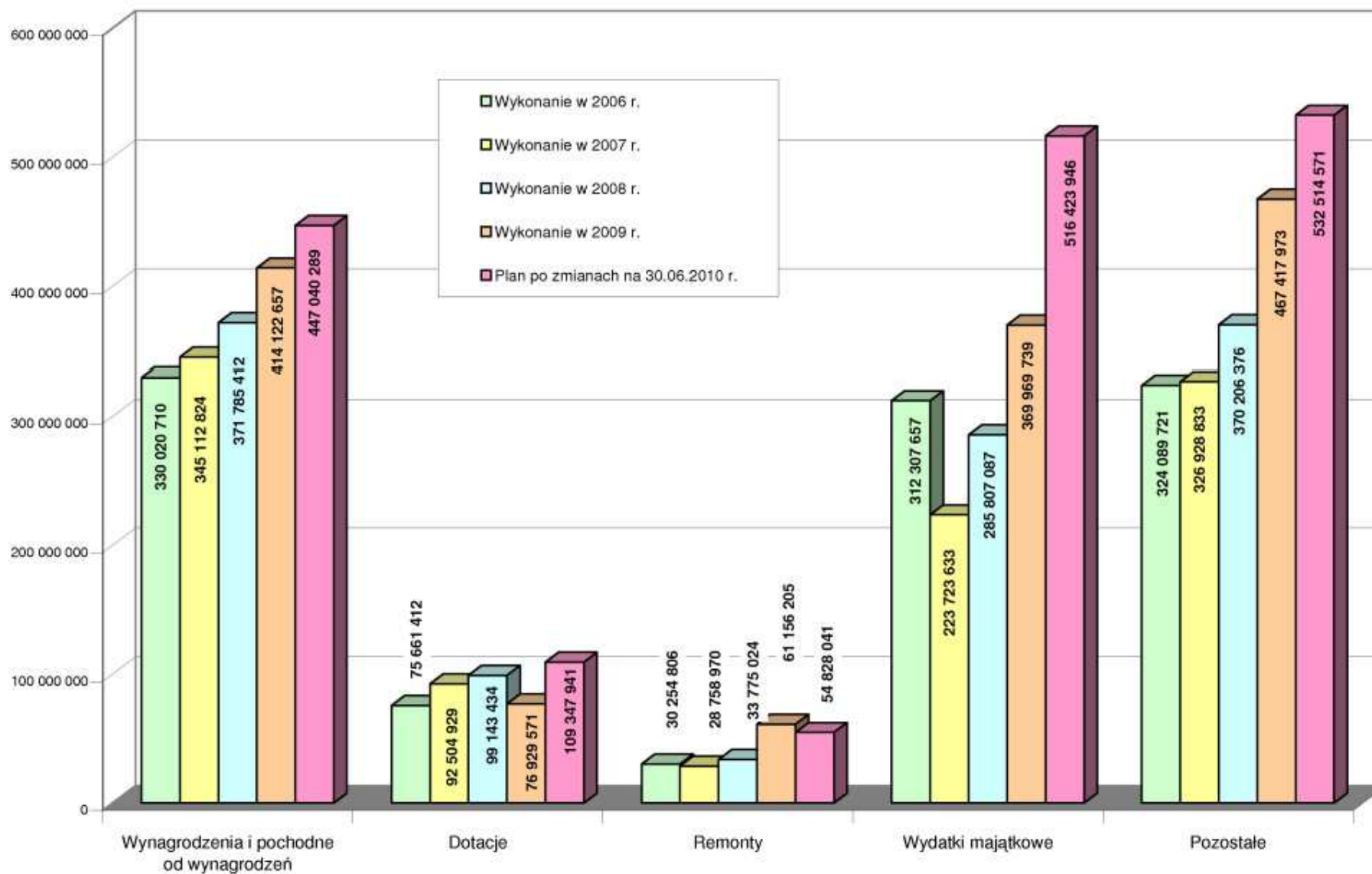
Realizacja udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) w poszczególnych miesiącach w latach 2006 - 2010

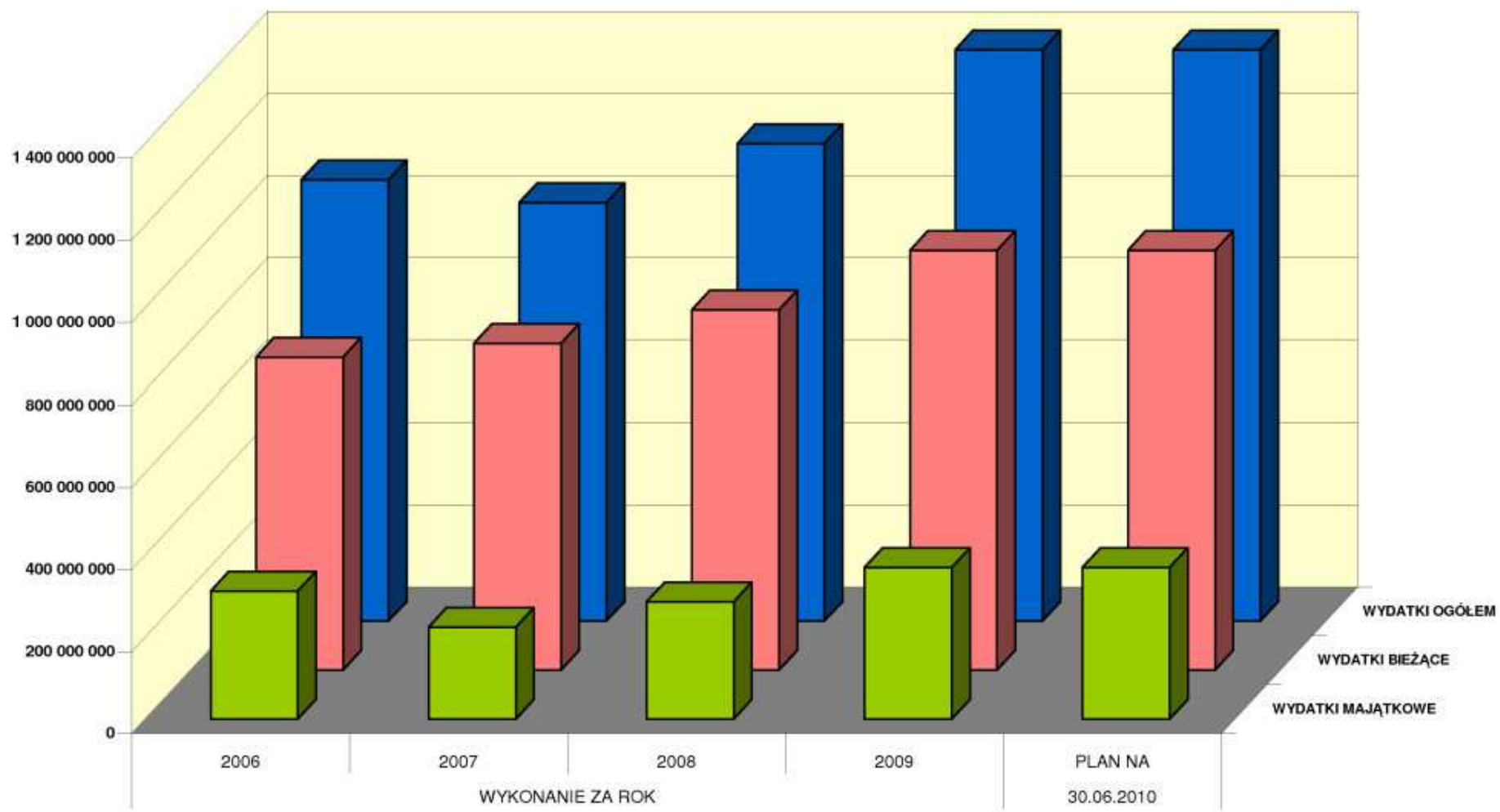
Podatek od czynności cywilnoprawnych w poszczególnych miesiącach w latach 2006 - 2010

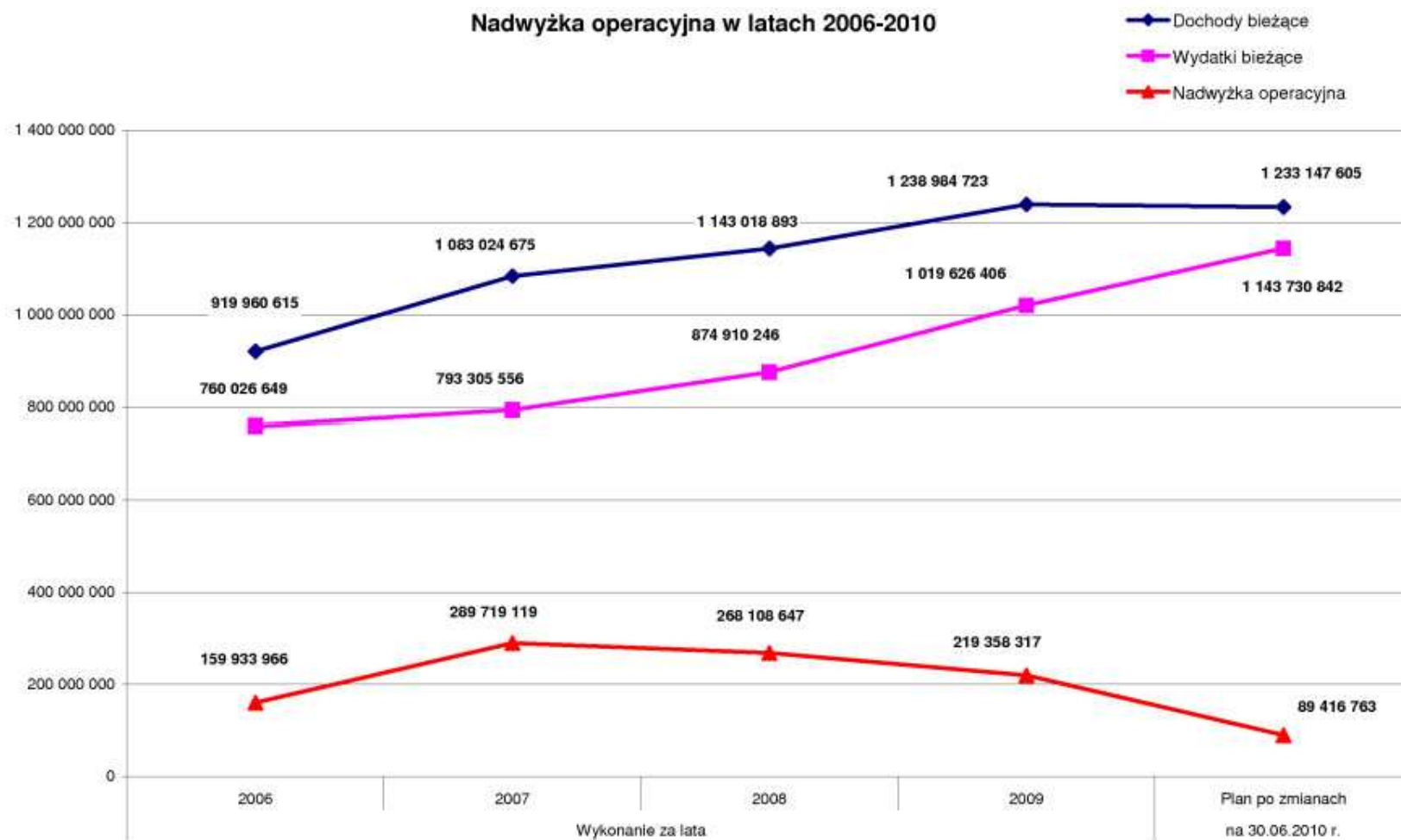
**Wydatki Miasta w latach 2006 - 2010 z wyodrębnieniem remontów,
wydatków majątkowych, dotacji, wynagrodzeń i pochodnych
oraz pozostałych wydatków (w złotych)**

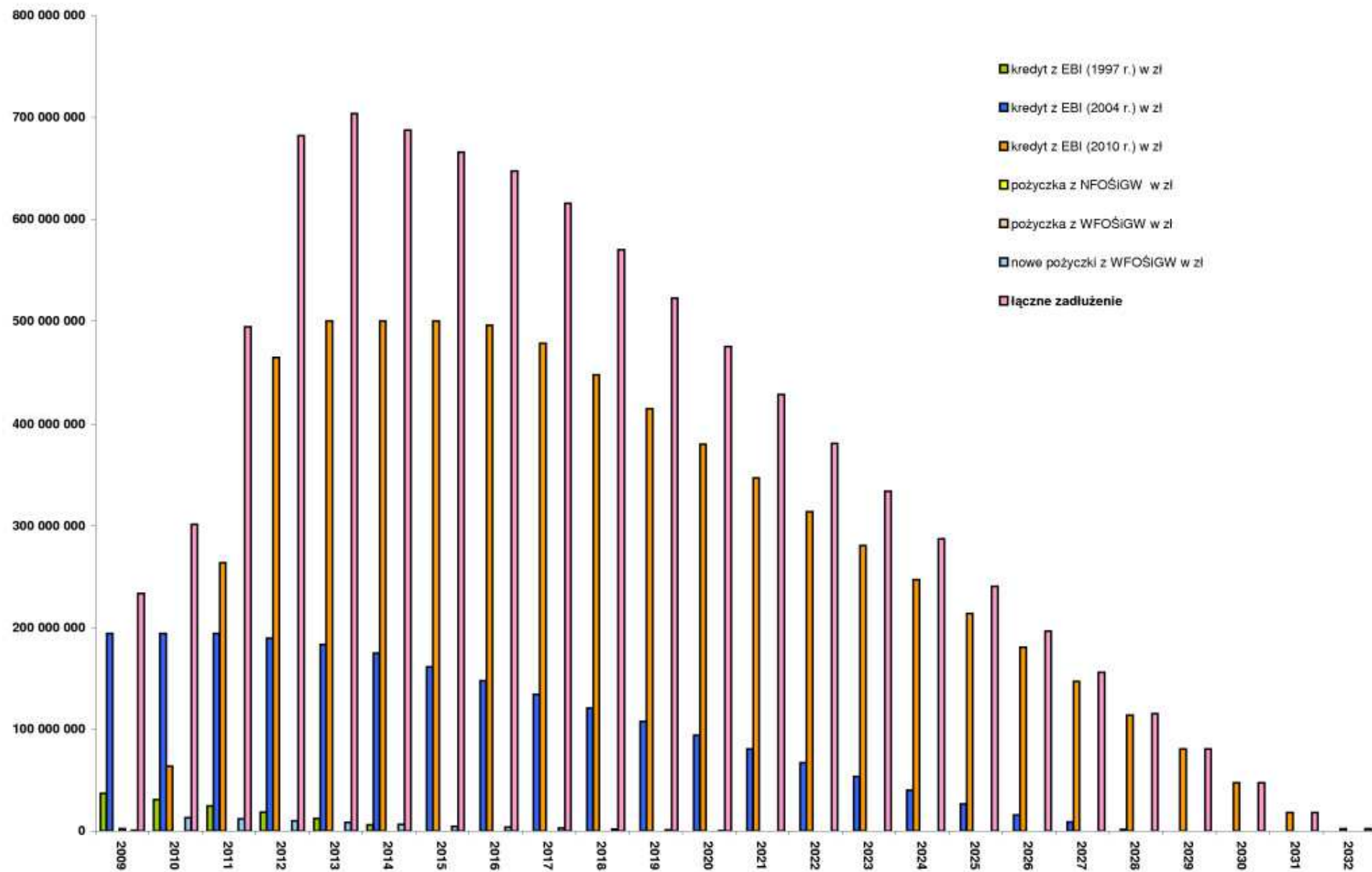
Porównanie wykonania wydatków bieżących do wydatków majątkowych w latach 2006 - 2010 (w złotych)

Nadwyżka operacyjna w latach 2006-2010

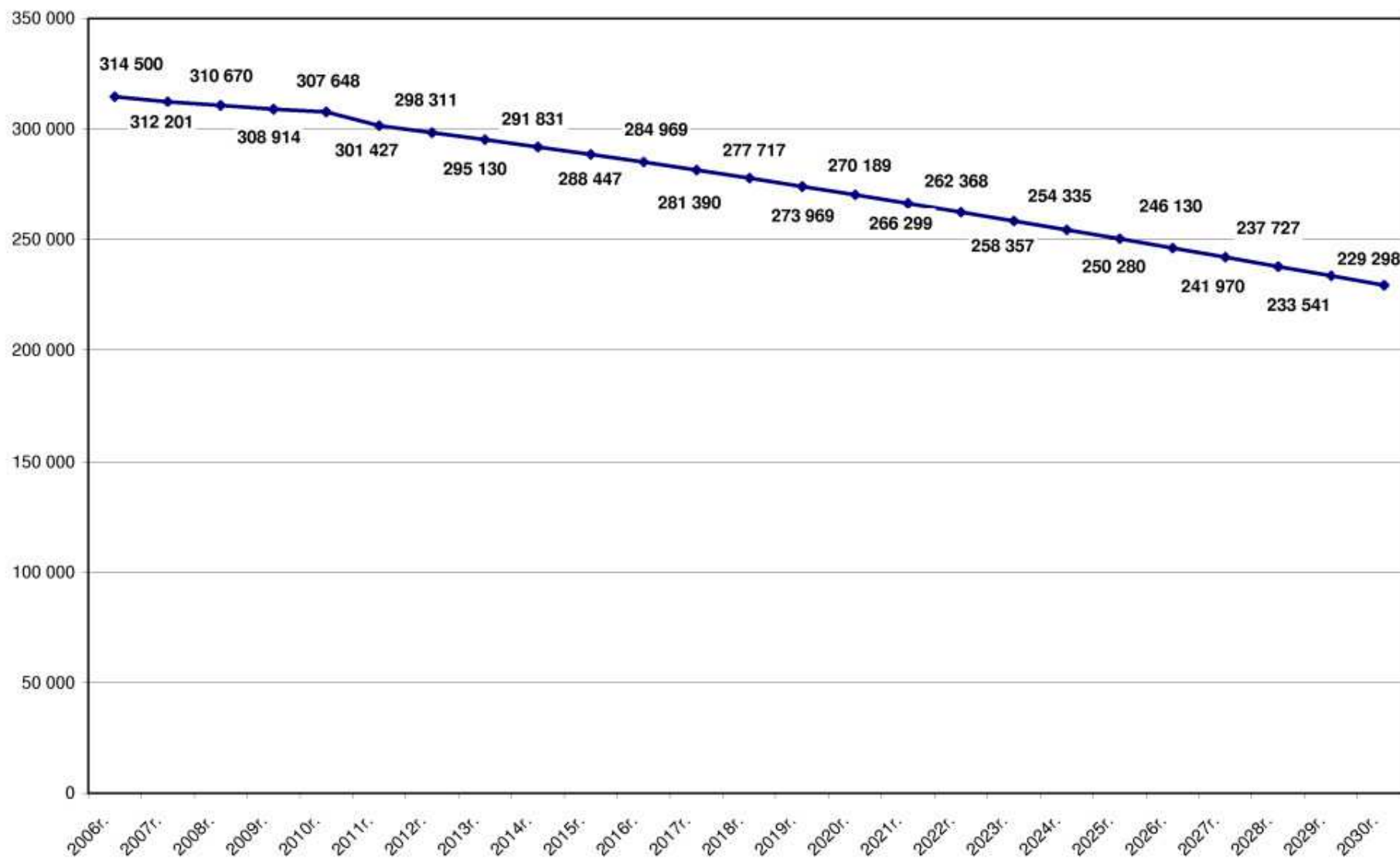
Prognozowane kwoty długu na koniec 2010 roku i lata następne

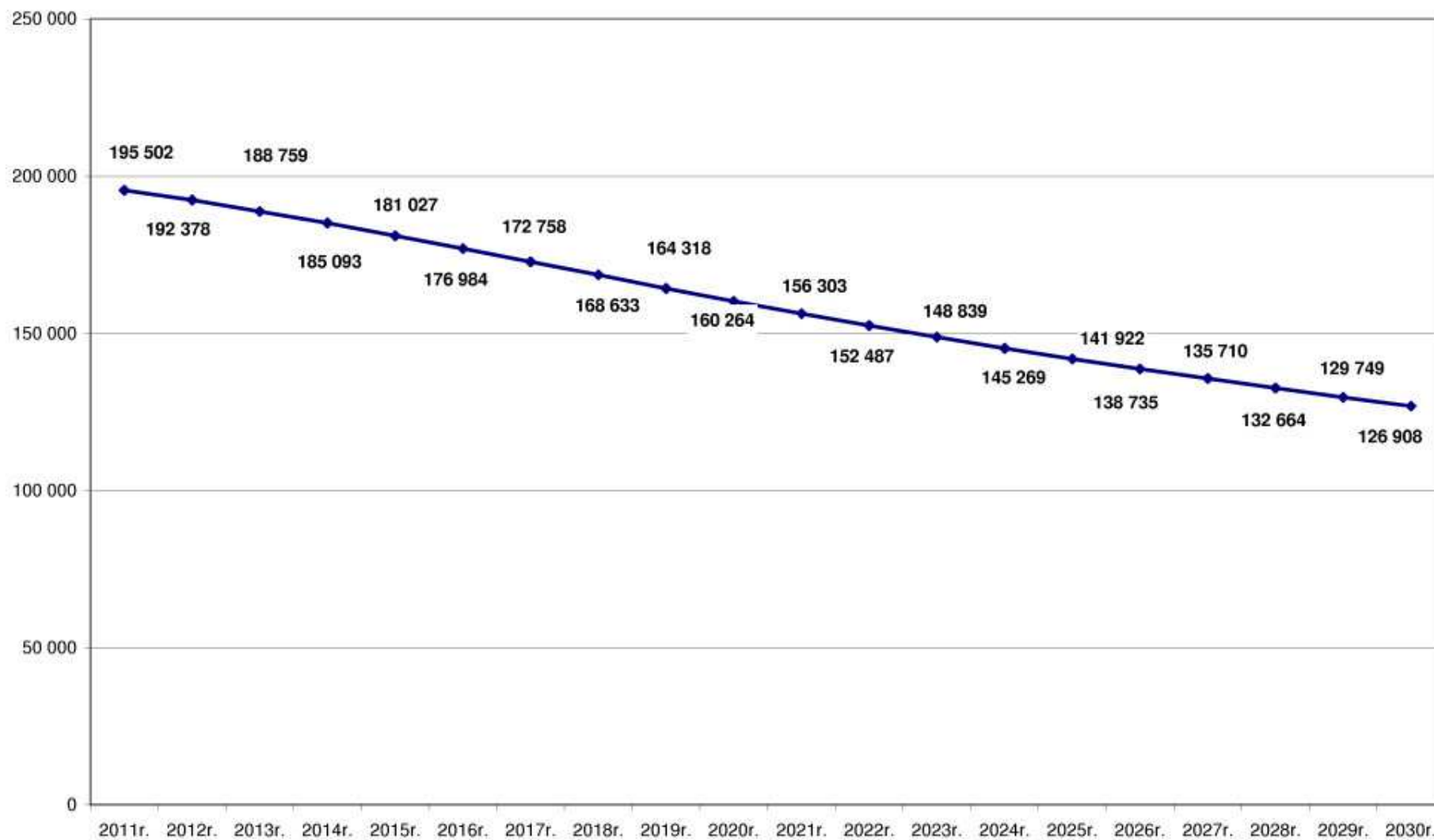
Kolejne kroki sporządzania WPF

- Zebranie informacji dotyczących prognoz demograficznych w podziale na grupy wiekowe
- Przyjęcie założeń do kształtowania się wielkości dochodów bieżących i inwestycyjnych
- Zebrane informacji odnośnie wielkości wydatków bieżących i majątkowych
- Szacowanie wielkości nadwyżki operacyjnej
- Szacowanie kształtowania się wielkości długu
- Określenie wielkości środków niezbędnych do zapewnienia funkcjonowania Miast i regulowania wszystkich zobowiązań
- Określenie wielkości środków na inwestycje w poszczególnych latach

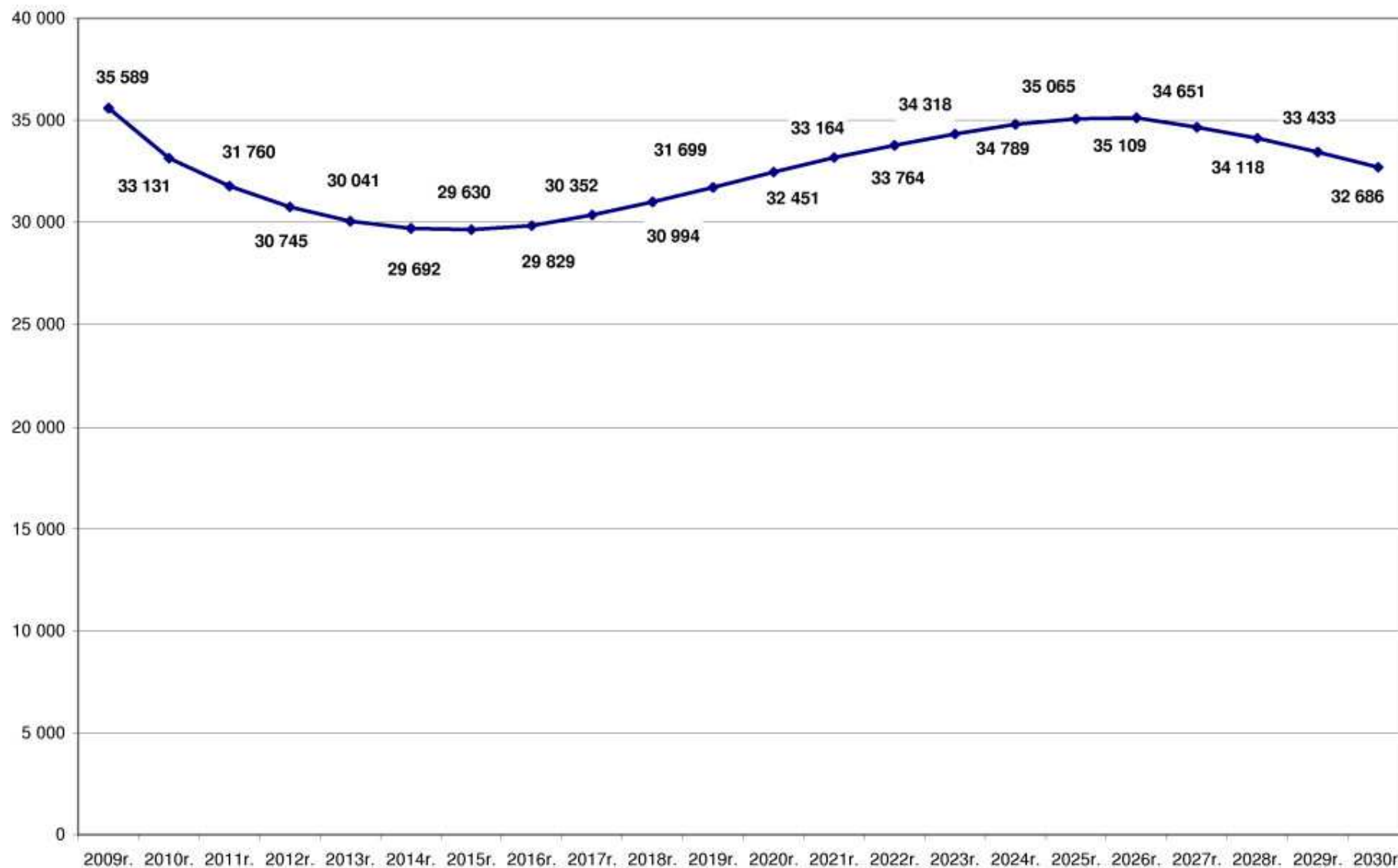
Liczba mieszkańców miasta Katowice w latach 2006-2009; stan na 30.06.2010 r. i prognoza na lata 2011-2030 (w osobach)

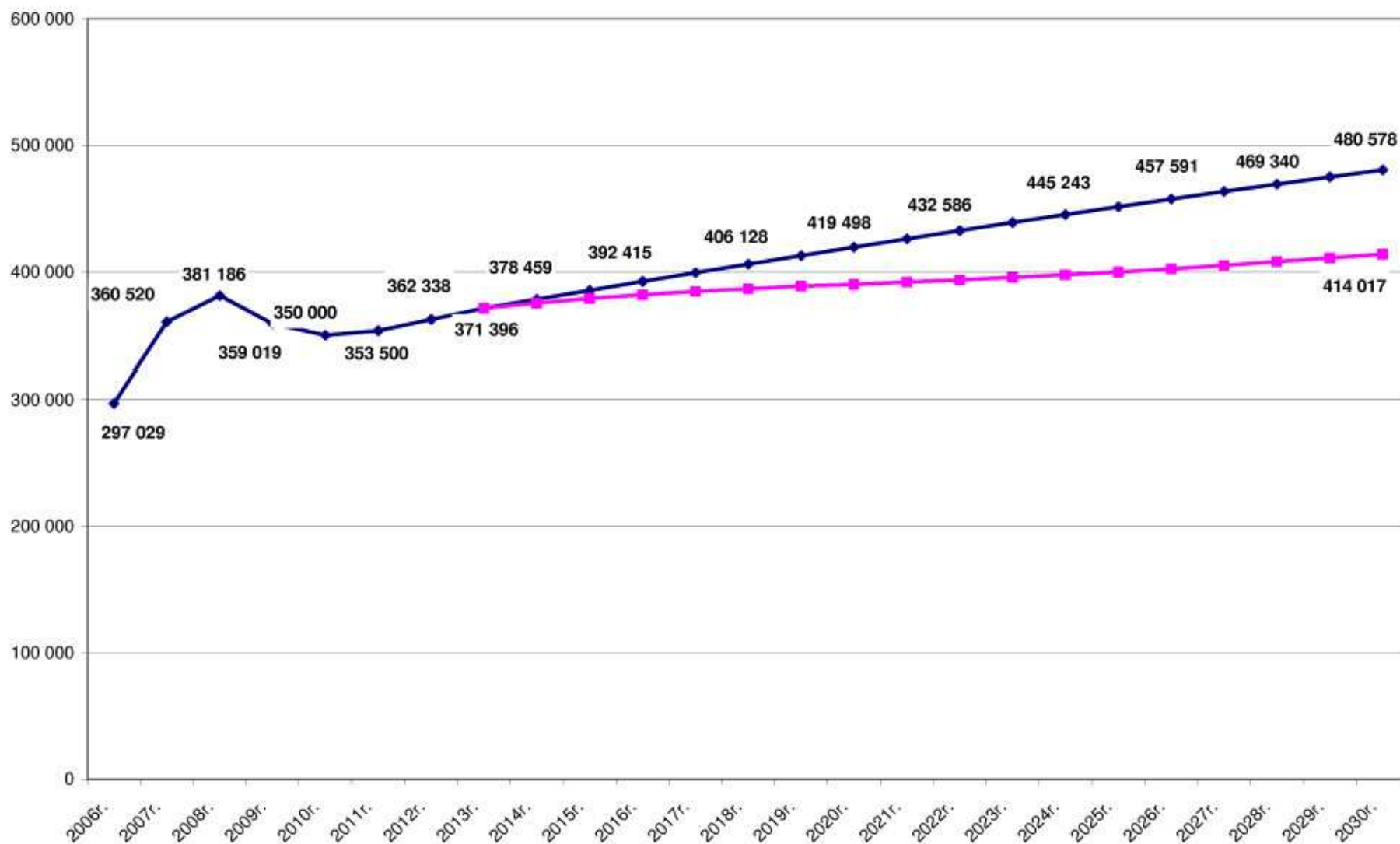
Liczba mieszkańców miasta Katowice w wieku produkcyjnym prognoza na lata 2011 - 2030 (w osobach)

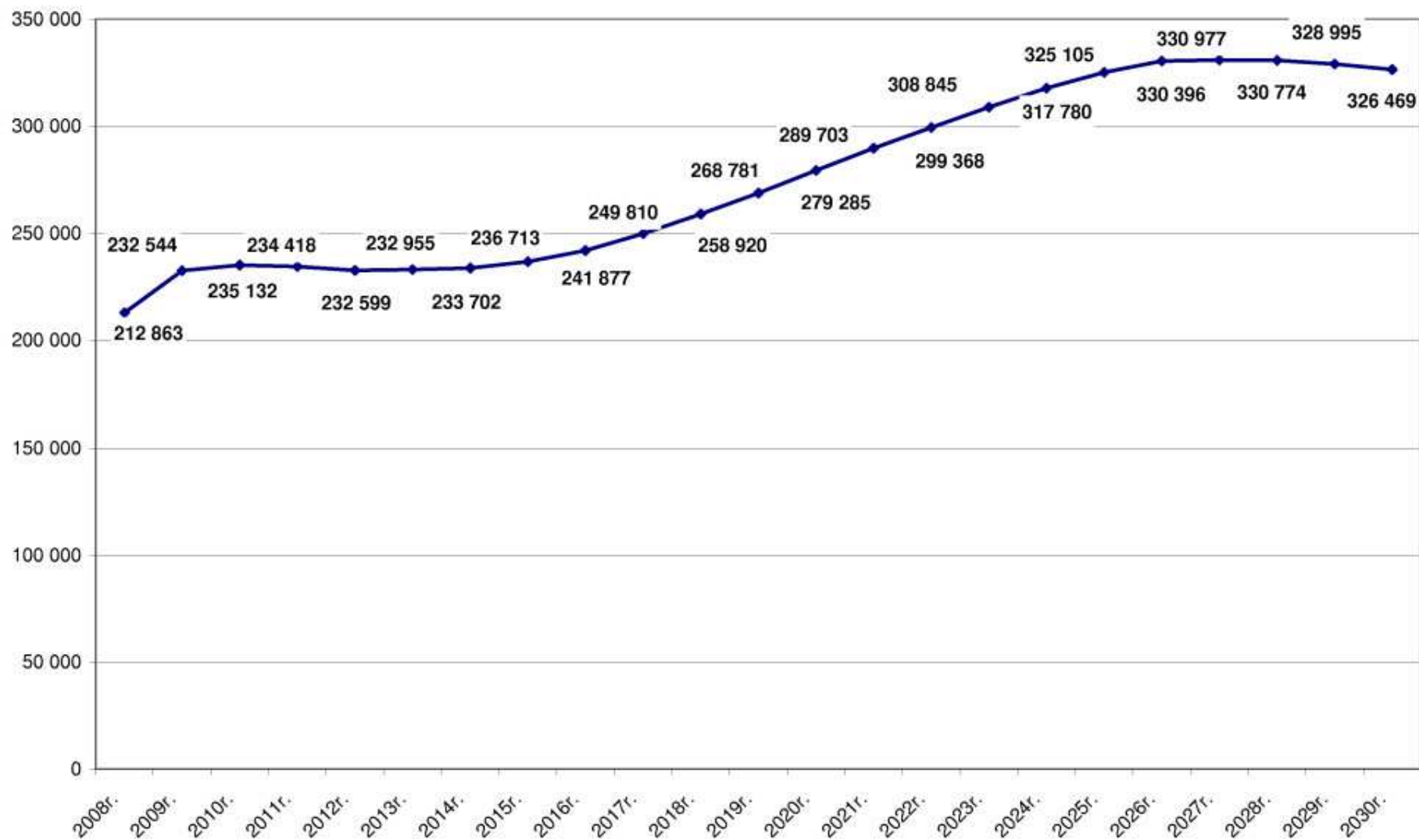
Liczba uczniów w wieku szkolnym w mieście Katowice do 2030 roku (w osobach)

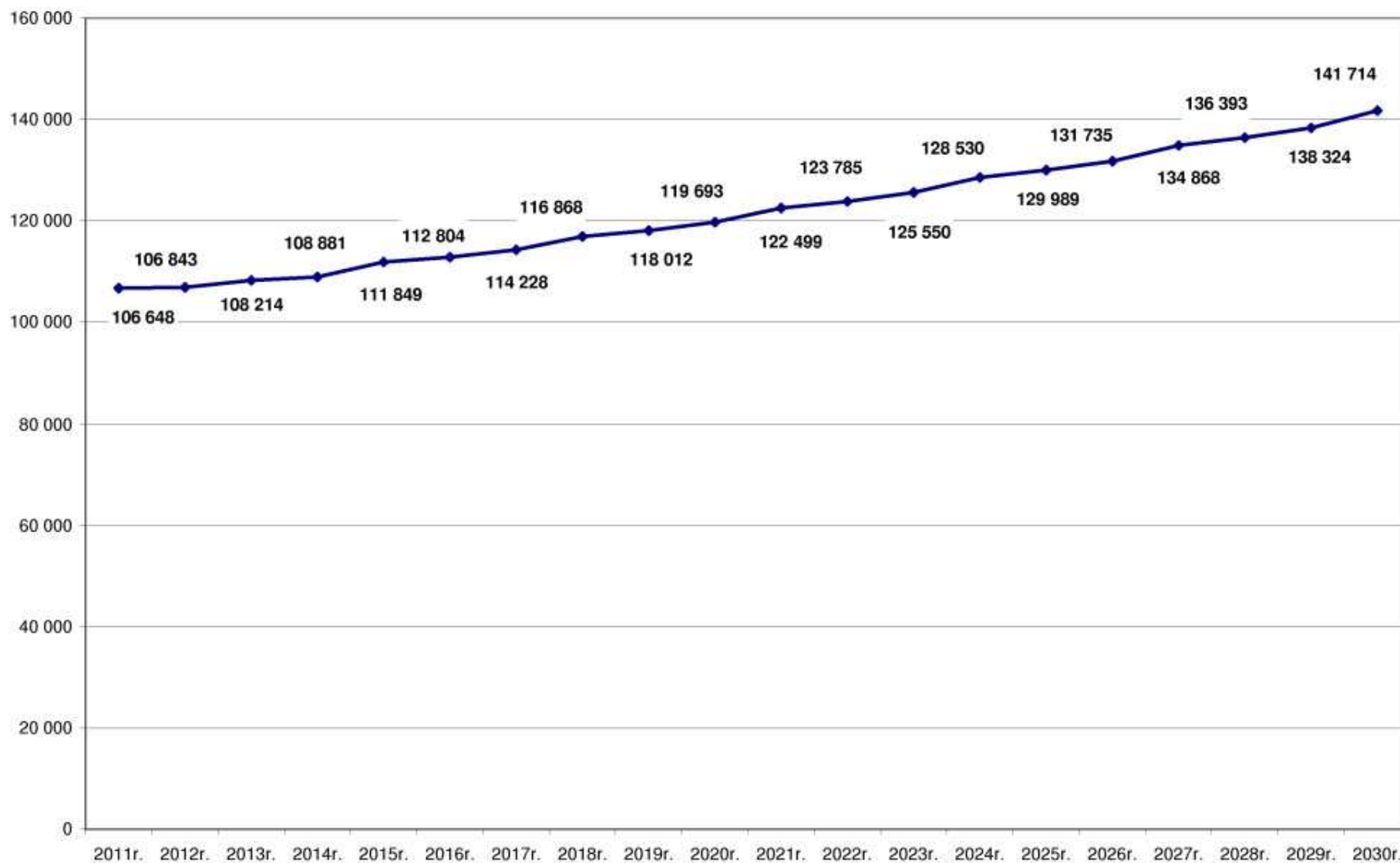
**Dochody z tytułu PIT (przy założeniu wzrostu od 2014 roku o 3%)
skorelowane z liczbą mieszkańców miasta ogółem i z liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym (w tys. zł)**

Dochody z tytułu subwencji oświatowej
(przy założeniu wzrostu 2012-2013 o 2,5% i od 2014 roku o 1,5%)
w korelacji z liczbą uczniów (w tys. zł)

Wydatki na świadczenia społeczne w mieście Katowice - prognoza do 2030 roku (w tys. zł)

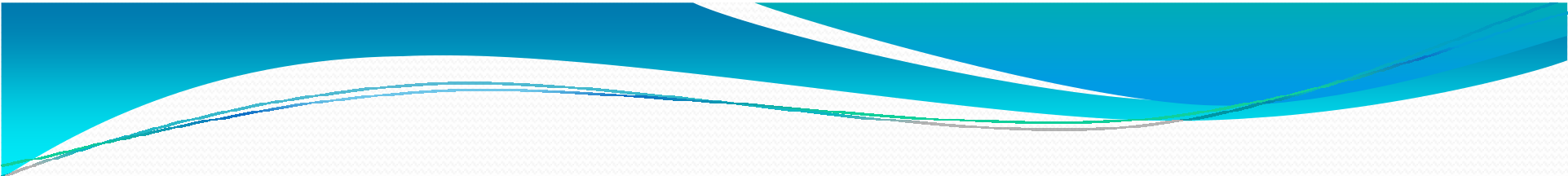

Wskaźniki makroekonomiczne długookresowe (?????????)

- Plan Rozwoju i Konsolidacji Finansów Publicznych na lata 2010-2011
- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
- Aktualizacja Programu Konwergencji
- Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”
- Narodowa Strategia Spójności
- Prognozy demograficzne

Spójność informacji

- WPF z Prognoza długu i Lista Przedsięwzięć
- WPF a Wieloletni Plan Finansowy Państwa i inne wskaźniki makro
(dotacja (?), czasokres (?), wskaźniki makro (?))
- WPF a projekt budżetu na najbliższy rok
(WPF obejmuje rok budżetowy ...i lata następne)
- WPF a zmiany budżetu w ciągu roku
*(-wartości przyjęte w WPF i budżecie powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jst;
-zmiany w WPF za wyjątkiem zmian limitów zobowiązań i kwot wydatków na przedsięwzięcia dokonuje zarząd jst)*

Wieloletnia prognoza finansowa

Usługi finansach publicznych

- . Dział V, Wieloletnia Prognoza Finansowa i uchwała budżetowa jst (art. 226 – 232)
- .
 - Po raz pierwszy organ stanowiący uchwała wieloletnią prognozę nie później niż budżet na 2011 r.
 - Uchwała ta powinna zawierać wskaźnik obsługi zadłużenia obliczony według nowej formuły.

Wieloletnia prognoza finansowa

**Kroczący charakter, powinna być realistyczna
co najmniej na rok budżetowy +3:**

przy czym WPF sporządza się na okres:

- **nie krótszy, niż** okres na jaki przyjęto limity wydatków wieloletnich
- należy dołączyć **prognozę kwoty długu** sporządza się na okres **na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania** (uwzględniając **dług związków komunalnych**)

ZAWARTOŚĆ WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

.

- **Uchwała w sprawie wpf będzie składać się z trzech zasadniczych elementów:**
 - prognozy finansowej, której częścią jest prognoza długu,
 - limitów wydatków i zobowiązań,
 - upoważnień do zaciągania zobowiązań.

Prognoza finansowa ma być realistyczna

ma obejmować, dla każdego roku objętego prognozą m.in. :

- dochodów i wydatków bieżących, w tym wydatków na obsługę długu, poręczenia i gwarancje, planowane i realizowane przedsięwzięcia, wynagrodzenia i składek od nich naliczone oraz wydatki związane z funkcjonowaniem organów jst
- dochodów i wydatków majątkowych, w tym dochodów ze sprzedaży majątku i wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia,
- wyniku budżetu jst,
- przeznaczenie nadwyżki albo sposobu sfinansowania deficytu
- przychodów i rozchodów budżetu, z uwzględnieniem długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia
- kwotę długu jst wg nowej ustawy oraz sposobu sfinansowania spłaty długu
- objaśnienia przyjętych wartości.

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

pojęcie „przedsięwzięcie”

- Programy, projekty lub zadania, w tym związane z:
 - programami finansowanymi z udziałem środków unijnych
 - umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym
- Umowy, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki (art.226, ust 4 pkt 2...?) i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy
- Gwarancje i poręczenia udzielone przez jst

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

W załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej **określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia:**

- nazwę i cel
- jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynację wykonania przedsięwzięcia
- okres realizacji i łączne nakłady finansowe
- limit wydatków w poszczególnych latach
- limit zobowiązań

Wymagania do Wieloletniej Prognozy Finansowej

- ✓ Określenie polityki finansowej gwarantującej realne wpływy do budżetu
- ✓ Określenie polityki podatkowej w stopniu gwarantującym rozwój Miasta
- ✓ Przyjęcie założeń makro i mikroekonomicznych
- ✓ Wydzielenie części budżetu operacyjnego i inwestycyjnego
- ✓ Utrzymanie / powiększanie (?) wielkości bieżących dochodów
- ✓ Utrzymanie / powiększanie (?) wielkości nadwyżki operacyjnej
- ✓ Uwzględnianie rosnących wydatków i dochodów w związku z oddawanymi inwestycjami
- ✓ Określenie polityki zadłużania w stopniu gwarantującym utrzymanie wiarygodności kredytowej na niezmiennym poziomie

Publikowanie „dobrych praktyk”

- Kiedy WPF jest realistyczna?
 - Jak szeroko należy brać pod uwagę realne i potencjalne zagrożenia budżetu JST ?
 - Spółki komunalne
- Zawartość uchwały w sprawie WPF
- Postać tabeli WPF z Prognozą długu (www.mf.gov.pl) oraz załącznika:
 - Wykaz przedsięwzięć
- Jakie minimum informacji mają zawierać „objaśnienia przyjętych wartości” art. 226 ust. 1 pkt 7 ?
 - Określenie polityki fiskalnej JST?

Założenia do WPF w Katowicach

WPF opracowywany będzie w ramach trzech
perspektyw:

- Krótkookresowej obejmującej lata 2011-2013
(w PLN)
- Średniookresowej obejmującej lata 2014 – 2020
(w tys PLN)
- Długookresowej obejmującej lata 2021-2036 (44)
(w mln PLN)

Perspektywa krótkokresowa - założenia

dochody bieżące określono przy uwzględnieniu:

- **PIT** - udziały w podatkach od osób fizycznych i prawnych - w 2010 roku przewiduje się wykonanie poniżej planu o ok. 26 mln zł, w kolejnych latach wzrost o ok. 2,5% - tzn. z pominięciem założeń WPF Państwa
- **CIT** przy założonym wzroście CIT o wskaźniki wynikające z WPF Państwa
- **wpływy z podatków i opłat** wzrost o wskaźnik inflacji
- **subwencja**, w tym oświatowa - w 2011 r. wzrost o 1%, w latach 2012 - 2013 o 2,5%; subwencja równoważąca w latach 2011-2013 na poziomie 2010 roku,
- **pozostałe dochody bieżące** - przewidywane wykonanie obliczono na podstawie wykonania za I półrocze 2010, w latach 2011 - 2013 wzrost o wskaźnik inflacji (dotyczy dochodów jednostek i pozostałych dochodów, w tym z majątku gminy)

Perspektywa krótkookresowa - wydatki bieżące określono przy uwzględnieniu

- wzrostu **wynagrodzeń z tytułu podwyżek dla nauczycieli** - dodatkowo przeciętny wzrost w każdym roku 2,5 % (w 2012); 1,5% (2013) –
- przewiduje się **utrzymanie dyscypliny w wydatkach bieżących** - w kolejnych latach założono wzrost o ok. 1,5% w latach 2011-2012 + uwzględnienie dodatkowych wydatków: na ESK i znaczące imprezy sportowe - (wydatki w tej grupie wzrastają b. szybko)
- **dotacje na zadania bieżące** - przewiduje się w kolejnych latach wzrost dotacji o ok. 1,5% rocznie z uwagi na sukcesywne zwiększanie dotacji dla szkół niepublicznych oraz instytucji kultury oraz dotacje dla szkół wyższych zgodnie z WPI
- **wydatki na świadczenia** w następnych latach wzrost o ok. 1%.
- utrzymanie **nakładów na remonty** w wysokości **ok. 50 mln zł** w latach następnych oraz wzrostu o ok. 1,5% kolejnych
- obsługa zadłużenia zgodnie z podpisanymi umowami oraz przy założeniu zaciągnięcia nowych kredytów z EBI
- wpłata do budżetu państwa

Przy takich założeniach **nadwyżka operacyjna** osiągnie poziom zdecydowanie niższy od dotychczasowego, a przy konstruowaniu budżetu na każdy kolejny rok, kiedy należy zabezpieczyć dodatkowo środki na poręczenia i gwarancje oraz niezbędne rezerwy budżetowe.

Perspektywa krótkookresowa - Wysokość nakładów na inwestycje w kolejnych latach będzie uzależniona od

- wysokości nadwyżki operacyjnej,
- wysokości pozyskanych środków na inwestycje z Unii Europejskiej - dane z WPI
- kredytów i pożyczek zaciągniętych na uzupełnienie wkładu własnego (zakłada się uzyskanie kredytu w latach 2010 - 2013 w wysokości 500 mln zł oraz pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadań proekologicznych
- Wydatki majątkowe **w 2010 roku** założono wykonać ok. 75% planu, w kolejnych latach (do 2013) zgodnie z WPI;
- w latach następnych do wysokości możliwości finansowych miasta
- W wydatkach majątkowych założono rocznie ok. 25 - 45 mln na realizację zadań inwestycyjnych nie objętych WPI (zakupy inwestycyjne, wniesienie wkładów do spółek, zadania modernizacyjne)

Perspektywa średnookresowa - założenia

dochody bieżące określono przy uwzględnieniu:

- *PIT* - przewiduje w kolejnych latach wzrost o ok. 3% w korelacji z prognozowaną liczbą mieszkańców
- CIT przy założonym wzroście o 5%
- wpływy z podatków i opłat w kolejnych latach wzrost o ok. 1,5%
- subwencja, w tym oświatowa - wzrost o 1,5% skorelowane z liczbą uczniów w szkołach;
- subwencja równoważąca wzrost o 1%
- pozostałe dochody bieżące - w kolejnych latach o ok. 1,5% (dotyczy dochodów jednostek i pozostałych dochodów, w tym z majątku gminy)

Perspektywa średniokresowa - wydatki bieżące określono przy uwzględnieniu

- - wzrostu wynagrodzeń przeciętnie w każdym roku o ok. 2%
- przewiduje się utrzymanie dyscypliny w wydatkach bieżących - w kolejnych latach założono wzrost o ok. 2,5% przy uwzględnieniu dodatkowych wydatków na ESK i znaczących imprezy sportowe
- - dotacje na zadania bieżące - przewiduje się w kolejnych latach wzrost dotacji o ok. 1,5% rocznie z uwagi na sukcesywne zwiększanie dotacji dla szkół niepublicznych oraz instytucji kultury
- - wydatki na świadczenia wzrost o ok. 1%.
- - zwiększenia nakładów na remonty - wzrost o ok. 1,5%
- - obsługa zadłużenia zgodnie z podpisanymi umowami oraz przy założeniu zaciągnięcia nowych kredytów z EBI
- - wpłata do budżetu państwa przy wzroście o 1%
- Przy takich założeniach **nadwyżka operacyjna** osiągnie poziom pozwalający na obsługę zadłużenia

Perspektywa średniookresowa - Wysokość nakładów na inwestycje w kolejnych latach będzie uzależniona od

- wysokości nadwyżki operacyjnej,
- wysokości pozyskanych środków na inwestycje z Unii Europejskiej - założono średnio rocznie ok. 50 mln zł
- pożyczek zaciągniętych na uzupełnienie wkładu własnego (nie zakłada się /nie uwzględnia się zaciągania kolejnych kredytów) ewentualnie pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadań proekologicznych
- Wydatki majątkowe do wysokości możliwości finansowych miasta
- W wydatkach majątkowych założono rocznie ok. 25 - 45 mln na realizację zadań inwestycyjnych nie objętych WPI (zakupy inwestycyjne, wniesienie wkładów do spółek, zadania modernizacyjne)

Perspektywa długookresowa - założenia

dochody bieżące określono przy uwzględnieniu:

- PIT przewiduje w kolejnych latach wzrost o ok. 3% w korelacji z prognozowaną liczbą mieszkańców
- CIT przy założonym wzroście o 5%
- wpływy z podatków i opłat w kolejnych latach wzrost o ok. 1,5%
- subwencja, w tym oświatowa - wzrost o 1,5% skorelowane z liczbą uczniów w szkołach
- pozostałe dochody bieżące - w kolejnych latach o ok. 1,5% (dotyczy dochodów jednostek i pozostałych dochodów, w tym z majątku gminy)

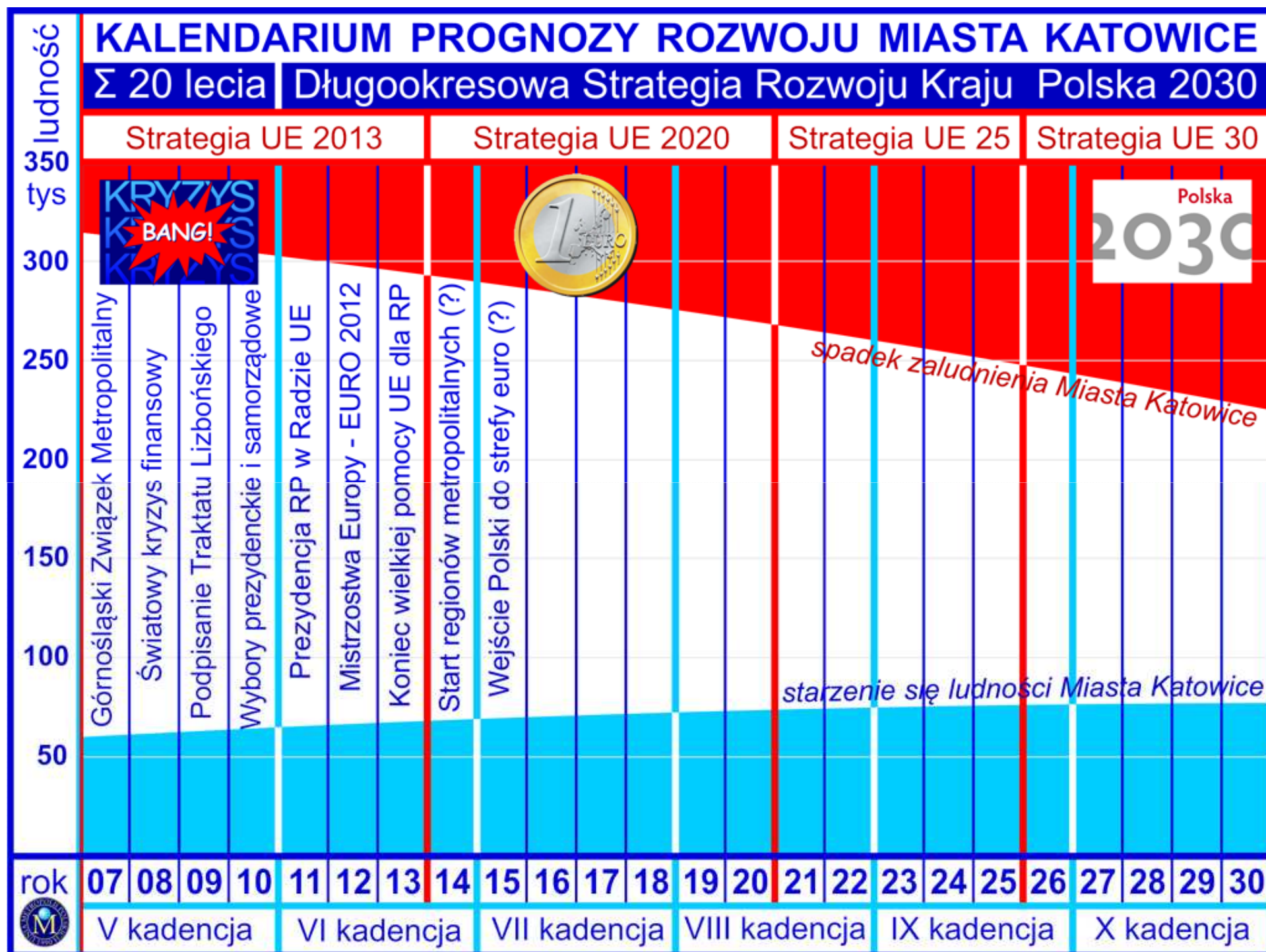
Perspektywa długookresowa - wydatki bieżące określono przy uwzględnieniu

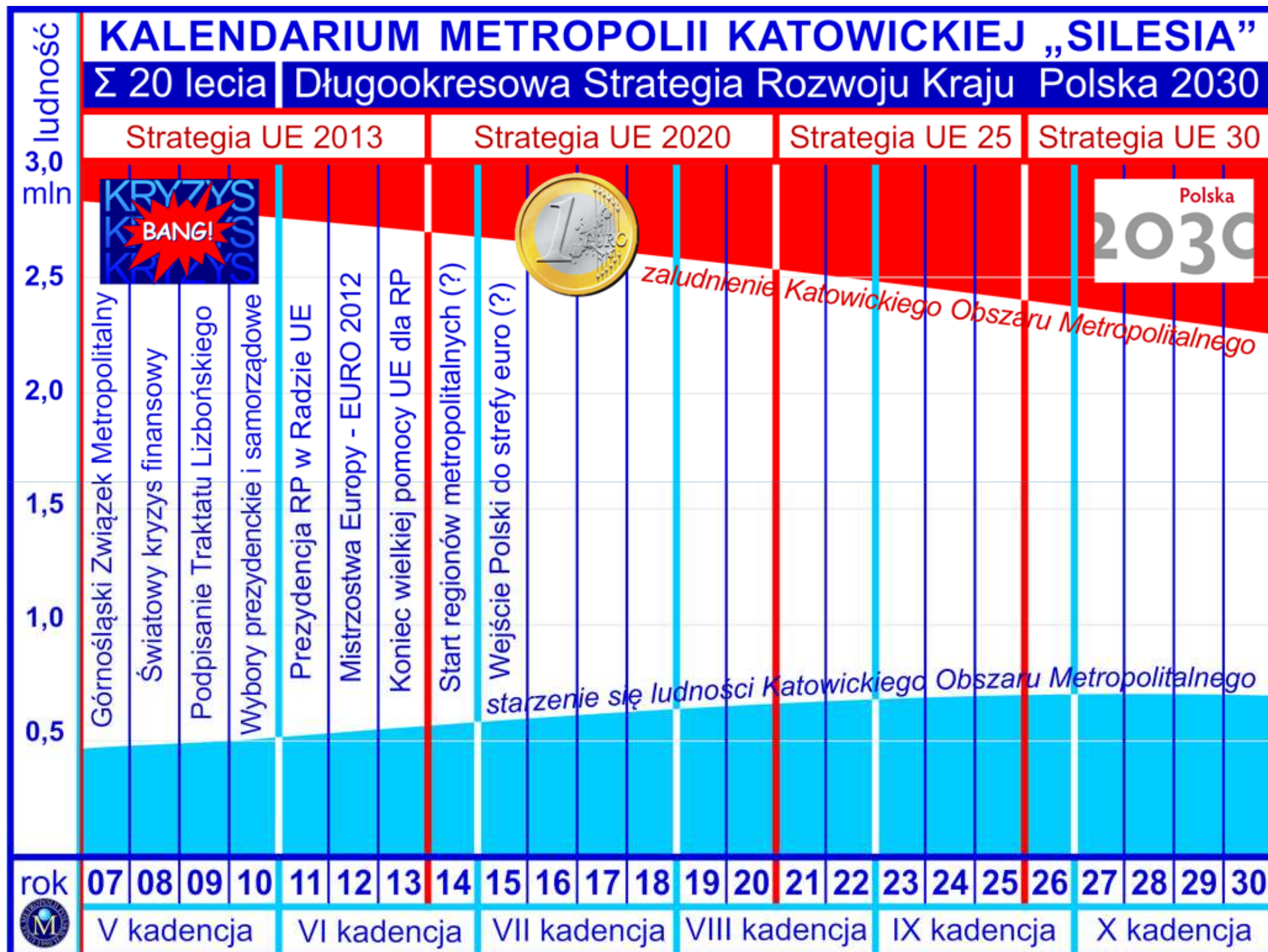
- wzrostu wynagrodzeń przeciętnie w każdym roku o ok. 2,5% przy założonym zmniejszeniu liczby zatrudnionych
- wielkość wydatków na świadczenia o 1 %
- obsługa zadłużenia zgodnie z podpisanymi umowami oraz przy założeniu zaciągnięcia nowych kredytów z EBI
- Przy takich założeniach **nadwyżka operacyjna** osiągnie poziom pozwalający na obsługę zadłużenia

Perspektywa długookresowa - Wysokość nakładów na inwestycje w kolejnych latach będzie uzależniona od

- wysokości nadwyżki operacyjnej,
- Wydatki majątkowe do wysokości możliwości finansowych miasta
- W wydatkach majątkowych założono rocznie ok. 25 - 45 mln na realizację zadań inwestycyjnych nie objętych WPP(zakupy inwestycyjne, wniesienie wkładów do spółek, zadania modernizacyjne)

Zależności, zagrożenia i dylematy

- Los miast zależy od losu Polski
- Los Polski zależy od losu Unii Europejskiej
- Ambitne plany rozwojowe mogą być niewykonalne ze względu na brak możliwości zadłużania jst
- Odwieczny dylemat, czy wnuki mają spłacać nasze długi, czy korzystać z dorobku pokoleń ... tak fortuna i bogactwo się rodzą
- Kto będzie pracował na nasze emerytury?????

Możliwości zadłużania

Ustawa z 30 czerwca 2005 r. (art. 169-170)

- Zadłużenie nie może przekroczyć 60 % dochodów ogółem
- Obsługa zadłużenia w danym roku nie może przekroczyć 15 % dochodów ogółem

Nowa ustawa (art. 243-244)

- Brak limitu zadłużenia
- Limit obsługi zadłużenia jest wielkością zmienną, zależy od wyników jednostki za 3 lata poprzedzające rok budżetowy
- Do limitu zadłużenia jest wlicza się zadłużenie związków komunalnych do którego przynależy proporcjonalnie do udziałów wpłat, lub udziału w inwestycji (o ile takie działania podejmuje związek)

Nowy, ustalany indywidualnie, wskaźnik limitujący spłatę zobowiązań jst

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

R – planowana na rok budżetowy, łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek (...) oraz wykupów papierów wartościowych (...)

O – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek (...), odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych (...) oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji

D – dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym

Db – dochody bieżące

Sm – dochody ze sprzedaży majątku

Wb – wydatki bieżące

n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja

n-1 – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja

n-2 – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata

n-3 – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata

Co możemy zrobić?

Wyeliminować z przepisów prawa słowo „może”

(nie udało się tych zapisów wprowadzić w związku z regułą wydatkową)

- Ustawa o Policji
- Ustawa o sporcie kwalifikowanym
- Ustawa o szkolnictwie wyższym,
- Ustawa Prawo wodne
- Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej
- Ustawa o pomocy społecznej
- Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej
- Ustawa o organizacji i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- Ustawa o zabytkach i opiece nad zabytkami
- Ustawa o telekomunikacji
- Ustawa o energetyce itp.

Względnie zaprzestać finansowania zadań , które nie są zadaniami jst

Co możemy zrobić? cd.

- Zaprzestać dofinansowania zadań zleconych
- Wyeliminować z przepisów prawa wszystkie zwolnienia z podatków lokalnych
- Dochodzić swoich racji spowodowanych wadliwymi przepisami, bądź powodującymi zmniejszanie efektywności naszych dochodów poprzez np. pozwy zbiorowe
- szukać oszczędności i zracjonalizować wydatki

Dylematy na przyszłość

- Konsolidacja budżetu...i czy decentralizacja budżetu
- Czy budżet kasowy, czy memoriałowy?
- Jednolity system budowania budżetu zadaniowego i kontroli zarządczej
- Jednolity system budowania wieloletniej prognozy finansowej w ujęciu zadaniowym
- Możliwości zadłużania oparte na wskaźnikach z przeszłości jak również oparte o wieloletnie planowanie finansowe – ustawowe przyzwoleń w zakresie zadłużania tym, którzy mają udokumentowaną wiarygodność kredytową
- Równowaga realizacji między inwestycjami „wydatkochłonnymi” a inwestycjami „dochodochłonnymi” z koniecznością liczenia efektywności NPV, ENPV i IRR
- Biznesowe podejście do dochodów Miasta (?)

Dziękuję za uwagę

Danuta Kamińska
skarbnik@um.katowice.pl